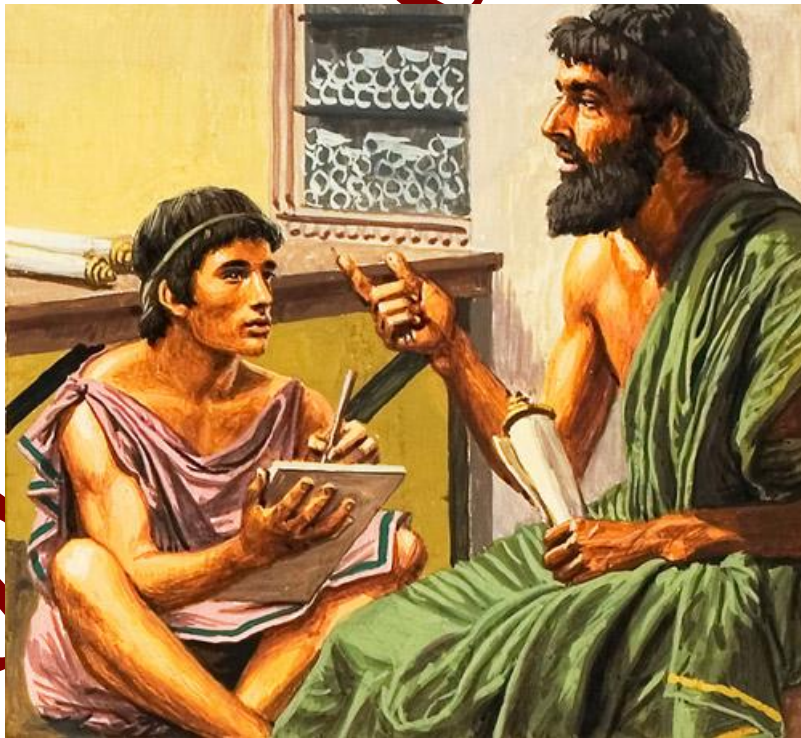

Βοηθητικό Υλικό

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Βοηθητικό Υλικό

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Αντί Προλόγου

Οι σημειώσεις αυτές αποτελούν μια συστηματική προσπάθεια προσέγγισης του **αδίδακτου κειμένου** των Αρχαίων Ελληνικών της Θεωρητικής κατεύθυνσης Γ' Λυκείου με βάση τις σύγχρονες αρχές που διέπουν τη διδασκαλία του μαθήματος στο Ενιαίο Λύκειο.

Κείμενο

Χαλεπὸν μὲν ἴσως ἐστὶ τοὺς ἐν τοιούτοις πάθεσιν ὄντας παραμυθεῖσθαι· τὰ γὰρ πένθη οὔτε λόγῳ οὔτε νόμῳ κοιμίζεται, ἀλλ' ἡ φύσις ἐκάστου καὶ φιλία πρὸς τὸν τελευτήσαντα τὸν ὀρισμὸν ἔχει τοῦ λυπεῖσθαι· ὅμως δὲ χρὴ θαρρεῖν καὶ τῆς λύπης παραιεῖν εἰς τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μεμνήσθαι μὴ μόνον τοῦ θανάτου τῶν τετελευτηκότων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρετῆς, ἧς καταλελοίπασιν. Εἰ γὰρ θρήνων ἄξια πεπόνθασιν, ἀλλ' ἐπαίνων μεγάλων πεποιήκασιν. Εἰ δὲ γήρως θνητοῦ μὴ μετέσχον, ἀλλ' εὐδοξίαν ἀγήρατον εἰλήφασιν, εὐδαίμονές τε γεγόνασιν κατὰ πάντα. Ὅσοι μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπαιδες τετελευτήκασιν, οἱ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἔπαινοι παῖδες αὐτῶν ἀθάνατοι ἔσονται. Ὅσοι δὲ παῖδας καταλελοίπασιν, ἡ τῆς πατρίδος εὐνοία ἐπίτροπος αὐτοῖς τῶν παίδων καταστήσεται.

Κείμενο

Χαλεπὸν μὲν ἴσως ἐστὶ τοὺς ἐν τοιούτοις πάθεσιν ὄντας παραμυθεῖσθαι· τὰ γὰρ πένθη οὔτε λόγῳ οὔτε νόμῳ κοιμίζεται, ἀλλ' ἡ φύσις ἐκάστου καὶ φιλία πρὸς τὸν τελευτήσαντα τὸν ὀρισμὸν ἔχει τοῦ λυπεῖσθαι· ὅμως δὲ χρή θαρρεῖν καὶ τῆς λύπης παραιεῖν εἰς τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μεμνήσθαι μὴ μόνον τοῦ θανάτου τῶν τετελευτηκότων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρετῆς, ἧς καταλελοίπασιν. Εἰ γὰρ θρήνων ἄξια πεπόνθασιν, ἀλλ' ἐπαίων μεγάλων πεποιήκασιν. Εἰ δὲ γήρως θνητοῦ μὴ μετέσχον, ἀλλ' εὐδοξίαν ἀγήρατον εὐλόγησιν, εὐδαίμονές τε γεγόνασι κατὰ πάντα. Ὅσοι μὲν γὰρ αὐτῶν ἀπαιδες τετελευτήκασιν, οἱ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἔπαινοι παῖδες αὐτῶν ἀθανάτοι ἔσονται. Ὅσοι δὲ παῖδας καταλελοίπασιν, ἡ τῆς πατρίδος εὐνοία ἐπίτροπος αὐτοῖς τῶν παίδων καταστήσεται.

Λεξιλόγιο

παραμυθεῖσθαι =παρηγορῶ, **κοιμίζομαι** =ανακουφίζω, καταπραῦνω

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

παραιρεῖν: να μεταφερθεῖ στον ἀόριστο

μεμνήσθαι: να μεταφερθεῖ στον ἀόριστο

τετελευτηκότων: να μεταφερθεῖ στον ἀόριστο

καταλελοίπασιν: να μεταφερθεῖ στον β' ἀόριστο

εἰλήφασιν: να μεταφερθεί στον μέλλοντα και να γραφεί το β' ενικό προστακτικής του αορίστου.

(Μονάδες 6)

β. γῆρως, πατρίδος: Να κλιθούν στον αριθμό που βρίσκονται.

(Μονάδες 4)

3. **α.** Να βρείτε τις αναφορικές προτάσεις του κειμένου, να αναγνωρίσετε το είδος τους και τη συντακτική τους θέση.

(Μονάδες 6)

4. **β.** Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου:
τοῦ λυπεῖσθαι, τῆς ἀρετῆς, θρήνων, ἄπαιδες.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραματα.ο.οι

Κείμενο

Οἱ δὲ Πλαταιῆς ὡς ἦσθοντο ἔνδον τε ὄντας τοὺς Θηβαίους καὶ ἔξαπιναίως κατειλημμένην τὴν πόλιν, καταδείσαντες καὶ νομίσαντες πολλῶ πλείους ἐσεληλυθέναι (οὐ γὰρ ἐώρων ἐν τῇ νυκτί) πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι ἡσύχαζον, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. Πράσσοντες δὲ πως ταῦτα κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας καὶ ἐνόμισαν ἐπιθέμενοι ῥαδίως κρατῆσαι· τῶ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. Ἐδόκει οὖν ἐπιχειρητέα εἶναι, καὶ ξυνελέγοντο διορύσσοντες τοὺς κοινούς τοίχους παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ὦσιν ἰόντες, ἀμάξας τε ἄνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστασαν, ἵνα ἀντὶ τείχους ἦ, καὶ τᾶλλα ἐξήρτυον ἢ ἕκαστον ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι.

Λεξιλόγιο

ἔξαπιναίως = αιφνιδιαστικά, **χωρῶ πρὸς ξύμβασιν** = ἐρχομαι σε συμβιβασμό, **λόγοι** = προτάσεις, **ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον** = δεν πείραζαν κανέναν, **ἀφίστασθαι** = [ἀφισταμαι = αποστατώ], **διορύσσοντες** = διανοίγοντας, **ἐξαρτύω** = ταχτοποιώ, **ἦ** = ὅπως (τροπικό επίρρ. π.χ. ἦ θέμις ἐστί = ὅπως εἶναι το σωστό)

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

ἐφαίνετο: απρμφ. ενεργ. αορ.

καταδείσαντες: γ' πληθ. υποτ. παρακειμένου
έσεληλυθέναι: να μεταφερθεί στο μέλλοντα και αόριστο
άφιστασθαι: β' εν. πρ. υποτακτ. ενεστ. και αορίστου

(Μονάδες 6)

β. τῶν ὁδῶν: ίδια πτώση του άλλου αριθμού
ράδιως: υπερθετικός βαθμός του παραθετικού
οὐδέν: δοτ. εν. θηλ. γένους
τὰ παρόντα: γεν. ενικού θηλ. γένους

(Μονάδες 4)

3. **α. «ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ὣσιν ἰόντες», «ἢ ἕκαστον ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι.», «ὡς ἦσθοντο ἔνδον... τὴν πόλιν»:** Να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων και να προσδιορίσετε την εκφορά τους.

(Μονάδες 6)

4. **τῷ πλήθει, τῶν Πλαταιῶν, οὐ βουλομένῳ, έσεληλυθέναι:** Να αναγνωρίσετε συντακτικά της λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραματα.ο.οι

Κείμενο

Ἐγὼ δ' οἶμαι τοὺς φρόνησιν ἀσκοῦντας καὶ νομίζοντας ἰκανοὺς ἔσεσθαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τοὺς πολίτας ἥκιστα γίνεσθαι βιαίους, εἰδότας ὅτι τῆ μὲν βία πρόσεισιν ἔχθραι καὶ κίνδυνοι, διὰ δὲ τοῦ πείθειν ἀκινδύνως τε καὶ μετὰ φιλίας ταῦτα γίνονται. Οἱ μὲν γὰρ βιασθέντες ὡς ἀφαιρεθέντες μισοῦσιν, οἱ δὲ πεισθέντες ὡς κεχαρισμένοι φιλοῦσιν. Οὐκ οὖν τῶν φρόνησιν ἀσκοούντων τὸ βιάζεσθαι, ἀλλὰ τῶν ἰσχὺν ἄνευ γνώμης ἐχόντων τὰ τοιαῦτα πράττειν ἐστίν. Ἄλλὰ μὴν καὶ συμμάχων ὁ μὲν βιάζεσθαι τολμῶν δέοιτ' ἂν οὐκ ὀλίγων, ὁ δὲ πείθειν δυνάμενος οὐδενός· καὶ γὰρ μόνος ἡγοῖτ' ἂν δύνασθαι πείθειν. καὶ φονεύειν δὲ τοῖς τοιοῦτοις ἥκιστα συμβαίνει· τίς γὰρ ἀποκτεῖναι τινα βούλοιτ' ἂν μᾶλλον ἢ ζῶντι πειθομένῳ χρῆσθαι;

Κείμενο

Ἐγὼ δ' οἶμαι τοὺς φρόνησιν ἀσκοῦντας καὶ νομίζοντας ἰκανοὺς ἔσσεσθαι τὰ συμφέροντα διδάσκειν τοὺς πολίτας ἥκιστα γίνεσθαι βιαίους, εἰδότας ὅτι τῆ μὲν βία πρόσεισιν ἔχθραι καὶ κίνδυνοι, διὰ δὲ τοῦ πείθειν ἀκινδύνως τε καὶ μετὰ φιλίας ταῦτα γίνονται. Οἱ μὲν γὰρ βιασθέντες ὡς ἀφαιρεθέντες μισοῦσιν, οἱ δὲ πεισθέντες ὡς κεχαρισμένοι φιλοῦσιν. Οὐκ οὖν τῶν φρόνησιν ἀσκοούντων τὸ βιάζεσθαι, ἀλλὰ τῶν ἰσχὺν ἄνευ γνώμης ἐχόντων τὰ τοιοῦτα πράττειν ἔστιν. Ἄλλα μὴν καὶ συμμάχων ὁ μὲν βιάζεσθαι τολμῶν δέοιτ' ἂν οὐκ ὀλίγων, ὁ δὲ πείθειν δυνάμενος οὐδενός· καὶ γὰρ μόνος ἡγοῖτ' ἂν δύνασθαι πείθειν. καὶ φονεύειν δὲ τοῖς τοιοῦτοις ἥκιστα συμβαίνει· τίς γὰρ ἀποκτεῖναι τινα βούλοιτ' ἂν μᾶλλον ἢ ζῶντι πειθομένῳ χρῆσθαι;

Λεξιλόγιο

πρόσεισιν = συνοδεύειν, ακολουθεῖν, **κεχαρισμένοι** [**χαρίζομαι** = κάνω χάρη, ευεργετώ]

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

πρόσεισιν: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα και γενική πληθυντικού
μτχ. ενεστώτα αρσενικού γεν.

ἀφαιρεθέντες: απαρέμφατο β' αορίστου ενεργητικής φωνής

συμβαίνει: β' ενικό οριστικής μέλλοντα

ζῶντι: μετοχή παρακειμένου στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση.

(Μονάδες 5)

β. νομίζοντας: ονομαστική και γενική ενικού της μετοχής μέλλοντα στο ίδιο γένος.

ὀλίγων: συγκριτικός και υπερθετικός βαθμός του επιθέτου στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση.

μᾶλλον: τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος.

(Μονάδες 5)

3. α. «**τίς γὰρ ἀποκτεῖναι... χρῆσθαι**», «**διὰ δὲ τοῦ πείθειν... γίγνεται**»: Να αναγνωρίσετε το είδος, την εκφορά και τον συντακτικό ρόλο των προτάσεων.

(Μονάδες 6)

β. **χρῆσθαι, διδάσκειν, τὰ συμφέροντα, ὡς κεχαρισμένοι**: Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παραπάνω λέξεις.

(Μονάδες 4)

Ιδιαιτερομαθηματο.gr

Κείμενο

Οὐδέν δὲ τούτων οἷόν τ' ἐστὶ γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε τὴν μὲν ἡσυχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς πολυπραγμοσύνης, τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, τὴν δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας. Περὶ τῶν οὐδεὶς πώποτε τῶν ῥητόρων εἰπεῖν ἐν ὑμῖν ἐτόλμησεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν λόγων μέλλω ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς· ὁρῶ γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς νῦν τυγχάνομεν πράττοντες. Ἀνάγκη δὲ τὸν ἔξω τῶν εἰθισμένων ἐπιχειροῦντα δημηγορεῖν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μεταστῆσαι βουλόμενον πολλῶν πραγμάτων ἄψασθαι καὶ διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ μὲν ἀναμνήσαι, τῶν δὲ κατηγορῆσαι, τὰ δ' ἐπαινέσαι, περὶ δὲ τῶν συμβουλεῦσαι.

Κείμενο

Οὐδὲν δὲ τούτων οἷόν τ' ἐστὶ γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε τὴν μὲν ἡσυχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς πολυπραγμοσύνης, τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, τὴν δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας. Περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε τῶν ῥητόρων εἰπεῖν ἐν ὑμῖν ἐτόλμησεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν λόγων μέλλω ποιῆσθαι πρὸς ὑμᾶς· ὁρῶ γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς νῦν τυγχάνομεν πράττοντες. Ἀνάγκη δὲ τὸν ἔξω τῶν εἰθισμένων ἐπιχειροῦντα δημηγορεῖν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μεταστῆσαι βουλόμενον πολλῶν πραγμάτων ἄψασθαι καὶ διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ μὲν ἀναμνήσαι, τῶν δὲ κατηγορῆσαι, τὰ δ' ἐπαινέσαι, περὶ δὲ τῶν συμβουλεῦσαι.

Λεξιλόγιο

ἐνοῦσαν: [<ἐν+εἰμί = ἐνοπάρχω, βρίσκομαι], **ἄψασθαι:** [<ἄπτομαι = αγγίζω, θίγω]

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
πεισθῆται: ἀπαρέμφατα παρακειμένου (δύο τύποι)
εἰπεῖν: β' εν. προστακτικής σύνθετο με την πρόθεση προ
ποιεῖσθαι: β' εν. υποτακτικής και ευκτικής
τυγχάνομεν: α' πληθ. ευκτικής μέλλοντα (Μονάδες 6)
 - β. Να γράψετε τη δοτική πληθυντικού των ακόλουθων πτωτικών:
τῆς ἀδικίας, τοὺς πλείστους, οὐδεὶς, τῶν ῥητόρων (Μονάδες 4)

3. α. **τῶν λόγων, τῆς ἀδικίας, ἐνοῦσαν, γενέσθαι, τῶν ἰδίων:** Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των λέξεων του κειμένου. (Μονάδες 5)
4. **πεισθῆτε, ἐτόλμησεν:** Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα και να αναγνωρίσετε το είδος τους και την εκφορά τους. (Μονάδες 5)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ἄλλ' ὅμως διὰ τούτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη συνάπτει τοὺς καλοὺς τε κάγαθούς. διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν αἰροῦνται μὲν ἄνευ πόνου τὰ μέτρια κεκτηῖσθαι μᾶλλον ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν, καὶ δύνανται πεινῶντες καὶ διψῶντες ἀλύπως σίτου καὶ ποτοῦ κοινωνεῖν καὶ τοῖς τῶν ωραίων ἀφροδισίοις ἡδόμενοι καρτερεῖν, ὥστε μὴ λυπεῖν οὐς μὴ προσήκει· δύνανται δὲ καὶ χρημάτων οὐ μόνον τοῦ πλεονεκτεῖν ἀπεχόμενοι νομίμως κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις· δύνανται δὲ καὶ τὴν ἔριν οὐ μόνον ἀλύπως, ἀλλὰ καὶ συμφερόντως ἀλλήλοις διατίθεσθαι καὶ τὴν ὀργὴν κωλύειν εἰς τὸ μεταμελησόμενον προϊέναι.

Κείμενο

Ἄλλ' ὅμως διὰ τούτων πάντων ἡ φιλία διαδυομένη συνάπτει τοὺς καλοὺς τε κάγαθούς. διὰ γὰρ τὴν ἀρετὴν αἰροῦνται μὲν ἄνευ πόνου τὰ μέτρια κεκτήσθαι μᾶλλον ἢ διὰ πολέμου πάντων κυριεύειν, καὶ δύνανται πεινῶντες καὶ διψῶντες ἀλύπως σίτου καὶ ποτοῦ κοινωνεῖν καὶ τοῖς τῶν ὠραίων ἀφροδισίοις ἠδόμενοι καρτεροῦν, ὥστε μὴ λυπεῖν οὐς μὴ προσήκει· δύνανται δὲ καὶ χρημάτων οὐ μόνον τοῦ πλεονεκτηῖν ἀπεχόμενοι νομίμως κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐπαρκεῖν ἀλλήλοις· δύνανται δὲ καὶ τὴν ἔριν οὐ μόνον ἀλύπως, ἀλλὰ καὶ συμφερόντως ἀλλήλοις διατίθεσθαι καὶ τὴν ὀργὴν κωλύειν εἰς τὸ μεταμελησόμενον προϊέναι.

Λεξιλόγιο

διαδεδομένη = εἰσχωρόντας, **τὰ μέτρια** = τα απαραίτητα, **ἐπαρκεῖν** [**ἐπαρκῶ** = (υπερασπίζομαι), βοηθῶ]

Παρατήρηση

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. διατίθεσθαι, προϊέναι:** Να γραφούν τα απαρέμφατα β' αορίστου και παρακειμένου στη φωνή που βρίσκονται. (Μονάδες 4)
- β. ἠδόμενοι:** Να αντικατασταθεῖ χρονικά. (Μονάδες 2)
- γ. τὴν ἔριν:** γενική και δοτική του ἄλλου αριθμοῦ
συμφερόντως: τα παραθετικά του επιρρήματος (Μονάδες 4)
3. **α. «ὥστε μὴ λυπεῖν οὐς μὴ προσήκει»:** Να αναγνωρίσετε το εἶδος, την εκφορά και τον συντακτικό ρόλο των προτάσεων. (Μονάδες 6)
- β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου: κυριεύειν, πεινῶντες, τοῦ πλεονεκτηῖν, διὰ τὴν ἀρετὴν.** (Μονάδες 4)

Κείμενο

Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἄμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος

βουλευσασθαι, εἰ κάκεῖνο μάθοιτε, ὅτι ὧ μόνω μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν

δήμων δωρειαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν [διδομένων], καὶ τοῦτ

ἀφαιρεῖται νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ χρεια τῇ τῶν εὕρισκομένων τὰς δωρειαὶς

οἱ τύραννοι καὶ οἱ τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα δύνανται [τιμᾶν]· πλούσιον

γὰρ ὄν ἂν βούλωνται παραχρῆμ' ἐποίησαν· τῇ δὲ τιμῇ καὶ τῇ βεβαιότητι τὰς

παρὰ τῶν δήμων δωρειαὶς εὐρήσεται οὔσας βελτίους. Τό τε γὰρ μὴ μετ'

αἰσχύνῃς ὡς κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δοκοῦντ' ἄξιόν τινος

εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστὶ, τό τε ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἐκόντων θαυμάζεσθαι

τοῦ παρὰ τοῦ δεσπότη λαμβάνειν ὅποιον κρεῖττον εἶναι δοκεῖ.

Κείμενο

Νομίζω τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἄμεινον ἂν περὶ τοῦ παρόντος

βουλευσασθαι, εἰ κάκεῖνο μάθοιτε, ὅτι ὧ μόνω μείζους εἰσὶν αἱ παρὰ τῶν

δήμων δωρεαὶ τῶν παρὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν [διδομένων], καὶ τοῦτ

ἀφαιρεῖται νῦν τῷ νόμῳ. τῇ μὲν γὰρ χρεια τῇ τῶν εὐρισκομένων τὰς δωρεὰς

οἱ τύραννοι καὶ οἱ τὰς ὀλιγαρχίας ἔχοντες μάλιστα δύνανται [τιμᾶν]· πλούσιον

γὰρ ὄν ἂν βούλωνται παραχρῆμ' ἐποίησαν· τῇ δὲ τιμῇ καὶ τῇ βεβαιότητι τὰς

παρὰ τῶν δήμων δωρεὰς εὐρήσεται οὐσας βελτίους. Τό τε γὰρ μὴ μετ'

αἰσχύνης ὡς κολακεύοντα λαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ἰσηγορίᾳ δοκοῦντ' ἄξιόν τινος

εἶναι τιμᾶσθαι τῶν καλῶν ἐστὶ, τό τε ὑπὸ τῶν ὁμοίων ἐκόντων θαυμάζεσθαι

τοῦ παρὰ τοῦ δεσπότη λαμβάνειν ὅποιον κρεῖττον εἶναι δοκεῖ.

Λεξιλόγιο

τῶν πολιτειῶν [\langle ή πολιτεία = το πολιτευμα], **τῇ χρεια** [\langle ή χρεια = ωφέλεια],
παραχρῆμα = αμέσως

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

νομίζω: μετ. ουδ. γένους και απρμφ. μέλλοντα

μάθοιτε: γ' πληθ. υποστ. ενεστώτα

διδόμενων: β' πληθ. οριστ. και γ' πληθ. ευκτ. β' αορ.

ἀφαιρεῖται: απρμφ. β' αορ.

(Μονάδες 6)

β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

ἀμεινον: τα παραθετικά του επιρρήματος

μείζους: ἴδια πτώση στον ἄλλον αριθμό (δύο τύποι)

οὔσας: δοτ. ενικού του αρσ. γένους

(Μονάδες 4)

3. **α. παρὰ τῶν δήμων, τῶν εὐρισκομένων, τοῦ λαμβάνειν, τό τιμᾶσθαι, τῶ νόμῳ, τῇ βεβαιότητι**

(Μονάδες 6)

β. Να βρείτε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου και να προσδιορίσετε το είδος τους.

(Μονάδες 4)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἱ δὲ Σάμιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντη, ἐπεὶ οὐ βουλομένων

αὐτῶν τὸ πρῶτον ὁμολογεῖν προσβάλλειν ἤδη ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος,

ὠμολόγησαν ἔν ἰμάτιον ἔχων ἕκαστος ἀπιέναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα

παραδοῦναι· καὶ οὕτως ἐξῆλθον. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις πολίταις

παραδοὺς τὴν πόλιν καὶ τὰ ἐνόητα πάντα καὶ δέκα ἄρχοντας καταστήσας

[φρουρεῖν] ἀφῆκε τὸ τῶν συμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις, ταῖς δὲ Λακωνικαῖς

ναυσὶν ἀπέπλευσεν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπάγων τὰ τε τῶν αἰχμαλώτων νεῶν

ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκ Πειραιῶς τριήρεις [πλὴν δώδεκα].

ιδιαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἱ δὲ Σάμιοι πολιορκούμενοι ὑπὸ Λυσάνδρου πάντη, ἐπεὶ οὐ βουλομένων

αὐτῶν τὸ πρῶτον ὁμολογεῖν προσβάλλειν ἤδη ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος,

ὡμολόγησαν ἔν ἱμάτιον ἔχων ἕκαστος ἀπιέναι τῶν ἐλευθέρων, τὰ δ' ἄλλα

παραδοῦναι· καὶ οὕτως ἐξῆλθον. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἀρχαίοις πολίταις

παραδοὺς τὴν πόλιν καὶ τὰ ἐνόητα πάντα καὶ δέκα ἄρχοντας καταστήσας

[φρουρεῖν] ἀφῆκε τὸ τῶν συμμάχων ναυτικὸν κατὰ πόλεις, ταῖς δὲ Λακωνικαῖς

ναυσὶν ἀπέπλευσεν εἰς Λακεδαίμονα, ἀπάγων τὰ τε τῶν αἰχμαλώτων νεῶν

ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκ Πειραιῶς τριήρεις [πλὴν ὄσδεκα].

Λεξιλόγιο

πάντη =με κάθε τρόπο, στενά, **τοῖς ἀρχαίοις πολίταις** =τους αριστοκρατικούς,

ἀκρωτήρια =τα ακρόπρωρα

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. **προσβάλλειν, ἔχων**: Να αντικατασταθῶν χρονικά. (Μονάδες 6)
β. **ταῖς Λακωνικαῖς ναυσὶν**: Να κλιθεῖ ἡ συνεκφορά στη γενική και αιτιατική και των δύο αριθμῶν (Μονάδες 4)
3. **ἀπιέναι, οὐ βουλομένων, τῶν ἐλευθέρων, τοῖς πολίταις**: Να αναγνωρίσετε συντακτικὰ τις λέξεις. (Μονάδες 4)
4. **φρουρεῖν**: Να αναγνωριστεῖ συντακτικὰ και να αντικατασταθεῖ με δύο ἰσοδύναμες νοηματικὰ εκφράσεις του αρχαίου λόγου. (Μονάδες 3)
5. **«ἐπεὶ οὐ βουλομένων... ἔμελλεν ὁ Λύσανδρος»**: Να αναγνωρίσετε το εἶδος, τὴν εκφορά και το συντακτικὸ πῶλο της πρότασης. (Μονάδες 3)

Κείμενο

Οἱ μὲν δὴ εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς ἀπήσαν πρὸς τὰς τάξεις· τῷ δὲ Κύρῳ καὶ τοῖς ἀμφ’ αὐτὸν προσήνεγκαν οἱ θεράποντες ἐμφαγεῖν καὶ πιεῖν ἔτι οὔσιν ἀμφὶ τὰ ἱερά. Ὅδὲ Κύρος ὥσπερ εἶχεν ἐσθηκῶς ἀπαρξάμενος ἠρίστα καὶ μετεδίδου ἀεὶ τῷ μάλιστα δεομένῳ· καὶ σπείσας καὶ εὐξάμενος ἔπιε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ οἱ περὶ αὐτὸν οὕτως ἐποίουν. Μετὰ δὲ ταῦτα αἰτησάμενος Δία πατρῶν ἡγεμόνα εἶναι καὶ σύμμαχον ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοὺς ἀμφ’ αὐτὸν ἐκέλευεν. Ὀπλισμένοι δὲ πάντες ἦσαν οἱ περὶ τὸν Κύρον τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ ὄπλοις, χιτῶσι φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς, κράνεσι χαλκοῖς, λόφοις λευκοῖς, μαχαίραις, παλτῶ κραινείῳ ἐνὶ ἕκαστος.

Λεξιλόγιο

εὐξάμενοι [**εὐ**χομαι =προσφεύχομαι], **εἰμι ἀμφὶ τὰ ἱερά** =ασχολούμαι με τις θυσίες, **ἀπαρξάμενος** [**ἀπάρχομαι** (για θυσίες) =προσφέρω στους θεούς την αρχή του γεύματος], **ἠρίστα** [**ἄριστῶ** = τρώω], **σπείσας** [**σπένδω** =κάνω σπονδή], **παλτῶ** [**το παλτόν** =ακόνητιο]

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - ἀπήσαν:** να μεταφερθεί στο μέλλοντα και αόριστο
 - προσήνεγκαν:** η υποτ. και ευκτική του ίδιου χρόνου
 - μετεδίδου:** η προστακτική αορ. στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό
 - ἀνέβαινεν:** το απαρέμφατο μέλλοντα
 (Μονάδες 6)
- β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - μάλιστα:** ο συγκριτικός βαθμός του παραθετικού
 - οὔσιν:** η ίδια πτώση στον άλλον αριθμό
 - Δία:** η κλητική
 - θώραξι:** η γενική του άλλου αριθμού

3. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων του κειμένου:
έμφαγῆν, χιτώνσι, σύμμαχον, ούσιν (Μονάδες 4)

β. **εἶχεν, ἠρίστα, μετεδίδου:** Να βρείτε και να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παραπάνω ρήματα και να χαρακτηρίσετε το είδος τους.

(Μονάδες 6)

Ιδαιτεραματα.gr

Κείμενο

Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα κάποιρκοῦντα καὶ
ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτ' εἰς μὲν ἅπαξ καὶ
βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γ' ἦνθησ' ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχη, τῷ
χρόνῳ δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὐτὰ καταρρεῖ. ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ
πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω
καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι
προσῆκει. τοῦτο δ' οὐκ ἔστι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

ιδιαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα κάποιρκοῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτ' εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γ' ἦνθησ' ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχη, τῶν χρόνων δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὐτὰ καταρρεῖ. ὥσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δ' οὐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

Λεξιλόγιο

σφόδρα γ' ἦνθησ' ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχη καὶ μάλιστα, ἀν βοηθήσει ἡ τύχη, δημιουργώντας ἐλπίδες, ἀνθίζει, **φωρᾶται** = ἀποκαλύπτεται, **τὰ κάτωθεν** = τα θεμέλια

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ἑλληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. κτήσασθαι, τοῖς πεπραγμένοις:** Να αντικατασταθοῦν χρονικά. (Μονάδες 6)
β. ἀληθεῖς, σφόδρα: Να γράψετε τα παραθετικά τους στους βαθμούς που απουσιάζουν. (Μονάδες 4)
3. **α. τὰ τοιαῦτα, κτήσασθαι, ἰσχυρότατα, Φιλίππῳ:** Να αναγνωριστοῦν συντακτικά οἱ λέξεις. (Μονάδες 4)
β. i) Να βρεθεῖ ὁ υποθετικός λόγος τοῦ κειμένου, να αναγνωριστεῖ τὸ εἶδος τοῦ και να τραπεί στο πραγματικό.
ii) «ὥσπερ γὰρ οἰκίας[...]καὶ πλοίου... εἶναι δεῖ»: Να αναγνωριστεῖ τὸ εἶδος, ἡ συντακτικὴ θέση καὶ ἡ εκφορά τῆς πρότασης. (Μονάδες 6)

Κείμενο

Ἔδοξε τοίνυν μοι, ἧ δ' ὄς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπειρήκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν
εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὄπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ
σκοπούμενοι (πάσχουσιν)· διαφθείρονται γάρ που ἔνιοι τὰ ὄμματα, ἐὰν μὴ ἐν
ὔδατι ἢ τινι τοιούτῳ σκοπῶνται τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ
διενοήθην, καὶ ἔδεισα μὴ παντάπασι τὴν ψυχὴν τυφλωθεῖν βλέπον πρὸς τὰ
πράγματα τοῖς ὄμμασι καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἄπτεσθαι αὐτῶν.
Ἔδοξε δὴ μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν
ὄντων τὴν ἀλήθειαν. Ἴσως μὲν οὖν ὧ εἰκάζω τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν· οὐ γὰρ
πάνυ συγχωρῶ τὸν ἐν τοῖς λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον
σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις

Κείμενο

Ἔδοξε τοίνυν μοι, ἧ δ' ὄς, μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀπειρήκα τὰ ὄντα σκοπῶν, δεῖν εὐλαβηθῆναι μὴ πάθοιμι ὄπερ οἱ τὸν ἥλιον ἐκλείποντα θεωροῦντες καὶ σκοπούμενοι (πάσχουσιν)· διαφθείρονται γάρ που ἔνιοι τὰ ὄμματα, ἐὰν μὴ ἐν ὕδατι ἢ τινι τοιούτῳ σκοπῶνται τὴν εἰκόνα αὐτοῦ. Τοιοῦτόν τι καὶ ἐγὼ διενοήθην, καὶ ἔδεισα μὴ παντάπασι τὴν ψυχὴν τυφλωθεῖν βλέπον πρὸς τὰ πράγματα τοῖς ὄμμασι καὶ ἐκάστη τῶν αἰσθήσεων ἐπιχειρῶν ἄπτεσθαι αὐτῶν.

Ἔδοξε δὴ μοι χρῆναι εἰς τοὺς λόγους καταφυγόντα ἐν ἐκείνοις σκοπεῖν τῶν ὄντων τὴν ἀλήθειαν. Ἴσως μὲν οὖν ὧ εἰκόζω τρόπον τινὰ οὐκ ἔοικεν· οὐ γὰρ πάνυ συγχωρῶ τὸν ἐν τοῖς λόγοις σκοπούμενον τὰ ὄντα ἐν εἰκόσι μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις.

Λεξιλόγιο

ἦν δ' ἐγὼ =εἶπα ἐγώ, **ἧ δ' ὄς** =εἶπε αὐτός, **ἀπειρήκα** [**ἀπαγορεύω**] +κατηγ. μτχ. =κουράστηκα να... **εὐλαβηθῆναι** [**εὐλαβέομαι-οὔμαι**] = προσέχω, φροντίζω, **ἔνιοι**, -αι,-α [αορ. ἄντων] =μερικοί, **ὁ λόγος** =σκέψη, λογική, **συγχωρῶ+δοτική** = συμφωνώ με κάποιον, **ἐν εἰκόσι** =φαινομενικά, στην επιφάνεια, **ἐν τοῖς ἔργοις** =ουσιαστικά, εμπειρικά.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

τυφλωθεῖν: β' εν. προστακτικής και απαρέμφατο ίδιου χρόνου και φωνής

καταφυγόντα: να μεταφερθεί στο μέλλοντα και παρακείμενο

σκοπούμενοι: να μεταφερθεί στον αόριστο και παρακείμενο

(Μονάδες 6)

β. **τοιούτόν, μοι, τοῖς ὄμμασι, τινι**: Να γραφεί η ίδια πτώση του άλλου

αριθμού.

(Μονάδες 4)

3. **α. εύλαβηθῆναι, χρῆναι, τὰ ὄμματα, ἐν εἰκόσι:** Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παραπάνω λέξεων.

(Μονάδες 4)

- β. «ὄπερ οἱ τὸν ἥλιον...(πάσχουσιν)», «μὴ παντάπασιν τὴν ψυχὴν... ἄπτεσθαι αὐτῶν»:** Να προσδιορίσετε το εἶδος, την εκφορά και τη συντακτική θέση των προτάσεων.

(Μονάδες 6)

Ιδαιτεραματα.οι.οι

Κείμενο

Εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατοῦμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω ὅτι ὅταν εἰσὶν εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἐταξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὄρκῳ, "ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους," ἐκείνο γὰρ εὖ εἰδὼς ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σφίζεται καὶ ἡ δημοκρατία. Ἄχρη διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν ἡγεῖσθαι μικρὸν εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες.

Κείμενο

Εὖ γὰρ ἴστε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχαὶ τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατοῦσθαι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῶν δικαστῶν ὄρκῳ, "Ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους," ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. Ἄγρη διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν ἠγεῖσθαι μικρὸν εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον υπερμέγεθες.

Λεξιλόγιο

οἱ ἐφεσθηκότες = οἱ ὄρχοντες, **γράφω** = προτείνω ψήφισμα > γραφή = ψήφισμα, **διαμνημονεύοντας** < διαμνημονεύω = διατηρῶ στη μνήμη

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. ἴστε, εἰσὶ, τῶν ἐφεσθηκότων:** Να γραφοῦν τα ἀπαρέμφατα τῶν παραπάνω β. τύπων στον χρόνο και τη φωνή που βρίσκονται. (Μονάδες 3)
3. **β. φέρειν:** Να αντικατασταθεῖ χρονικά. (Μονάδες 3)
3. **πᾶσιν ἀνθρώποις:** Να κλιθεῖ ἡ συνεκφορά στη γενική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού αριθμού.

(Μονάδες 4)
4. «ὅταν εἰσὶν...δικάσων», «ὅτι ἐν ταύτῃ...παρρησίας»: Να αναγνωρίσετε και, όπου είναι αναγκαίο, να αιτιολογήσετε το είδος, την εκφορά και τη συντακτική θέση των προτάσεων.

(Μονάδες 6)
5. τῶν ἐφεστηκότων, τὰ παράνομα, τῶν ἀδικημάτων, δικάσων: Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 4)

Ιδιαιτερομαθηματα.gr

Κείμενο

Αἱ δὲ δημοκρατίαι πολλά τα ἄλλα καὶ καλὰ καὶ δίκαι' ἔχουσιν, ὧν τον εὖ φρονοῦντ' ἀντέχεσθαι δεῖ, καὶ την παρρησίαν ἐκ τῆς ἀληθείας ἠρτημένην οὐκ ἔστι τάληθές δηλοῦν ἀποτρέψαι. Οὔτε γὰρ πάντας ἐξαρέσασθαι τοῖς αἰσχροῖς τι ποιήσασιν δυνατόν, οὔτε ἄλλος ὁ τάληθές ὄνειδος λέγων λυπεῖ, καὶ γὰρ οἱ μηδέν ἂν εἰπόντες αὐτοὶ βλάσφημον ἄλλου γε λέγοντος χαίρουσιν ἀκούοντες. Ἄ φοβούμενοι πάντες εἰκότως τῇ τῶν μετὰ ταῦτ' ὄνειδῶν αἰσχύνῃ τον τε προσίοντ' ἀπὸ τῶν ἐναντίων κίνδυνον εἰρωστώς ὑπέμειναν, καὶ θάνατον καλὸν εἶλοντο μᾶλλον ἢ βίον αἰσχρόν.

Λεξιλόγιο

ἀντέχεσθαι [<ἀντί+ ἔχω] τινός =προσηλώνομαι σε κάτι, **παρρησία** [<πᾶς+ρῆσις] =ελευθερία λόγου, **ἠρτημένην** [<ἠρτάω + ῶ =εξαρτώ], **ἐξαρέσασθαι** [<ἐξ+ἀρέσκομαι =συμφιλιώνομαι, γίνομαι ἀρεστός], **προσίοντα** [<προς+ἔρχομαι =πλησιάζω, παρουσιάζομαι]

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
ἔχουσιν: να μεταφερθεί η ευκτική του ίδιου χρόνου
ἀποτρέψαι: να γραφεί το β' πληθ. υποτακτικής του ίδιου χρόνου
ποιήσασιν: να μεταφερθεί στον ενεστώτα και παρακείμενο
εἶλοντο: να γραφεί το β' εν. υποτ. και προστακτικής του ίδιου χρόνου (Μονάδες 6)
β. τάληθές ὄνειδος: Να κλιθεί η συνεκφορά στη γενική και δοτική και των δύο αριθμών. (Μονάδες 4)
3. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων του κειμένου:
ἀποτρέψαι, ἀκούοντες, βίον, ἄλλος, τοῖς ποιήσασιν. (Μονάδες 5)

β. δεῖ, ὑπέμειναν: Να γραφούν οι προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα, να προσδιοριστεί το είδος και η συντακτική τους θέση.

(Μονάδες 5)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Δημοσθένης δὲ ὄρων τοὺς Λακεδαιμονίους μέλλοντας προσβάλλειν ναυσί τε

ἄμα καὶ πεζῶ παρεσκευάζετο καὶ αὐτός, καὶ τὰς τριήρεις αἱ περιῆσαν αὐτῷ ἀπὸ

τῶν καταλειφθεισῶν ἀνασπάσας ὑπὸ τὸ τεῖχισμα προσεσταύρωσε, καὶ τοὺς

ναύτας ἐξ αὐτῶν ὥπλισεν ἀσπίσι [τε] φαύλαις καὶ οἰσιύιναις ταῖς πολλαῖς οὐ

γὰρ ἦν ὄπλα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ πορίσασθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκ ληστρικῆς

Μεσσηνίων τριακοντόρου καὶ κέλητος ἔλαβον, οἳ ἔτυχον παραγενόμενοι.

Ὀπλίται τε τῶν Μεσσηνίων τούτων ὡς τεσσαρακοντα ἐγένοντο, οἷς ἐχρήτο

μετὰ τῶν ἄλλων. Τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς τῶν τε ἀόπλων καὶ ὥπλισμένων ἐπὶ

τὰ τετειχισμένα μάλιστα καὶ ἐχυρὰ τοῦ χωρίου πρὸς τὴν ἠπειρον ἔταξε,

προειπὼν ἀμύνασθαι τὸν πεζὸν ἦν προσβάλη.

Κείμενο

Δημοσθένης δὲ ὄρων τοὺς Λακεδαιμονίους μέλλοντας προσβάλλει ναυσί τε ἄμα καὶ πεζῶ παρεσκευάζετο καὶ αὐτός, καὶ τὰς τριήρεις αἱ περιῆσαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καταλειφθεισῶν ἀνασπάσας ὑπὸ τὸ τεῖχισμα προσεσταύρωσε, καὶ τοὺς ναύτας ἐξ αὐτῶν ὤπλισεν ἀσπίσι [τε] φαύλαις καὶ οἰσιύιναις ταῖς πολλαῖς οὐ γὰρ ἦν ὄπλα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ πορίσασθαι, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκ ληστροικῆς Μεσσηνίων τριακοντόρου καὶ κέλητος ἔλαβον, οἳ ἔτυχον παραγενόμενοι. Ὀπλίται τε τῶν Μεσσηνίων τούτων ὡς τεσσαρακοντα ἐγένοντο, οἷς ἐχρήτο μετὰ τῶν ἄλλων. Τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς τῶν τε ἀόπλων καὶ ὤπλισμένων ἐπὶ τὰ τετειχισμένα μάλιστα καὶ ἐχυρὰ τοῦ χωρίου πρὸς τὴν ἠπειρον ἔταξε, προειπὼν ἀμύνασθαι τὸν πεζὸν ἦν προσβάλη.

Λεξιλόγιο

ἀνασπάσας =αφού τις ἔσυρε, **προσεσταύρωσε** =περιέφραξε με πασσάλους, **φαύλος** =πρόχειρος, **οἰσιύιναις** =ἀπό βέργες λυγαριάς, **κέλης** =ελαφρὺ πλοῖο

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. προσβάλη, ἔταξε:** Να αντικατασταθούν εγκλιτικά. (Μονάδες 6)
β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
ὄρων: ὀδτική του ἄλλου αριθμοῦ
ναυσί: αιτιατική του ἴδιου αριθμοῦ
τὰς τριήρεις: ἴδια πτώση του ἄλλου αριθμοῦ
ταῖς πολλαῖς: συγκριτικός βαθμὸς του επιθέτου (Μονάδες 4)

3. **α. έχρητο, περιῆσαν:** Να γράψετε ολόκληρες τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα, να αναγνωρίσετε το είδος του και να προσδιορίσετε τη συντακτική τους θέση.

(Μονάδες 6)

- β.** Να βρείτε τον πλάγιο υποθετικό λόγο του κειμένου, να αναγνωρίσετε το είδος του και να τον μεταφέρετε σε ευθύ λόγο.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Είδότες ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις προθύμως βοηθεῖν

εἰθισμένους καὶ τοῖς εὐεργέταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν

ἰκετεύσοντες μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὐσῆς ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων

γεγεννημένους. πολλῶν δ' ἤδη πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων καὶ διαπραξαμένων

ἅπανθ' ὅσων ἐδεήθησαν, ἠγούμεθα μάλισθ' ὑμῖν προσήκειν περὶ τῆς ἡμετέρας

πόλεως ποιήσασθαι πρόνοιαν. Οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν εὕροιτε

τηλικαύταις συμφοραῖς περιπεπτωκότας, οὐτ' ἐκ πλείονος χρόνου πρὸς τὴν

ὑμετέραν πόλιν οἰκειότερον διακειμένους. Ἐπί δὲ τοιούτων δεησόμενοι

πάρεσμεν ἐν οἷς κίνδυνος μὲν οὐδαμῶς ἔνεστιν, ἅπαντες δ' ἄνθρωποι νομιοῦσιν

ὑμᾶς πειθομένους ὀσιωτάτους καὶ δικαιοτάτους εἶναι τῶν Ἑλλήνων.

Κείμενο

Είδότες ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις προθύμως βοηθεῖν εἰθισμένους καὶ τοῖς εὐεργέταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἰκετεύσοντες μὴ περιιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὕσης ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων γεγεννημένους. πολλῶν δ' ἤδη πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ' ὅσων ἐδεήθησαν, ἠγούμεθα μάλισθ' ὑμῖν προσήκειν περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως ποιήσασθαι πρόνοιαν. Οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν εὔροιτε τηλικαύταις συμφοραῖς περιπεπτωκότας, οὐτ' ἐκ πλείονος χρόνου πρὸς τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκειότερον διακειμένους. Ἐπί δὲ τοιούτων δεησόμενοι πάρεσμεν ἐν οἷς κίνδυνος μὲν οὐδαμῶς ἔνεστιν, ἅπαντες δ' ἄνθρωποι νομιοῦσιν ὑμᾶς πειθομένους ὀσιωτάτους καὶ δίκαιοτάτους εἶναι τῶν Ἑλλήνων.

Λεξιλόγιο

περιιδεῖν [<περιοράω ὧ = παραβλέπω, επιτρέπω], **ἀναστάτους γίγνομαι** = καταστρέφομαι, **διαπραττομαι** = κατορθώνω, πετυχαίνω, **οἰκείως διάκειμαι** = εἶμαι φίλος, διάκειμαι φιλικά.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - καταφυγόντων:** να μεταφερθεί στο μέλλοντα και παρακείμενο
 - εὔροπέ:** να μεταφερθεί στο μέλλοντα
 - περιπεπτωκότας:** απρμφ. μέλλοντα και αορίστου
 - πειθομένους:** απρμφ. παθ. αορ.
 (Μονάδες 6)
- β. **εἰδότες:** γεν. ενικού του θηλυκού γένους της μτχ.
- οὐδένας:** δοτ. του ίδιου γένους και αριθμού

εὐεργέταις: γενική ενικού

μεγίστην: συγκριτικός βαθμός του παραθετικού

(Μονάδες 4)

3. **α. ἔνεστιν, ἔδεήθησαν:** Να εντάξετε τα ρήματα στις προτάσεις που ανήκουν και να προσδιορίσετε το είδος και τον συντακτικό τους ρόλο.

(Μονάδες 6)

- β.** Να βρείτε τον λανθάνοντα υποθ. λόγο του κειμένου και να προσδιορίσετε το είδος του.

(Μονάδες 2)

- γ. ἀποδιδόντας, περιπεπωκότας:** Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παραπάνω λέξεων.

(Μονάδες 2)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Ἐπεὶ δὲ οἱ στρατηγοὶ συνειλημμένοι ἦσαν καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ τῶν
στρατιωτῶν οἱ συνεπόμενοι ἀπωλώλεσαν, ἐν πολλῇ δὴ ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ
Ἕλληνες, ἐννοοῦμενοι ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν, κύκλῳ δὲ αὐτοῖς
πάντη πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις πολέμια ἦσαν, ἀγορὰν δὲ οὐδεὶς ἐπιπαρέξειν
ἔμελλεν, ἀπεῖχον δὲ τῆς Ἑλλάδος οὐ μείον ἢ μύρια στάδια, ἠγεμῶν δ' οὐδεὶς
τῆς ὁδοῦ ἦν, ποταμοὶ δὲ διεῖργον ἀδιάβατοι ἐν μέσῳ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ,
προυδεδώκεσαν δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες βάρβαροι, μόνοι δὲ
καταλειμμένοι ἦσαν οὐδὲ ἰππέα οὐδένα σύμμαχον ἔχοντες, ὥστε εὐδηλον
ἦν ὅτι νικῶντες μὲν οὐδένα ἂν κατακάνοιεν, ἠττηθέντων δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἂν
λειφθείη.

Κείμενο

Ἐπεὶ δὲ οἱ στρατηγοὶ συνειλημμένοι ἦσαν καὶ τῶν λοχαγῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ συνεπόμενοι ἀπωλώλεσαν, ἐν πολλῇ δὴ ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ Ἕλληνες, ἐννοούμενοι ὅτι ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν, κύκλω δὲ αὐτοῖς πάντῃ πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πόλεις πολέμια ἦσαν, ἀγορὰν δὲ οὐδεὶς ἐπιπαρέξιν ἔμελλεν, ἀπεῖχον δὲ τῆς Ἑλλάδος οὐ μείον ἢ μύρια στάδια, ἡγεμῶν δ' οὐδεὶς τῆς ὁδοῦ ἦν, ποταμοὶ δὲ διεῖργον ἀδιάβατοι ἐν μέσῳ τῆς οἴκαδε ὁδοῦ, προυδεδώκεσαν δὲ αὐτοὺς καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβάντες βάρβαροι, μόνοι δὲ καταλειμμένοι ἦσαν οὐδὲ ἰππέα οὐδένα σύμμαχον ἔχοντες, ὥστε εὐδῆλον ἦν ὅτι νικῶντες μὲν οὐδένα ἂν κατακάνοιεν, ἡττηθέντων δὲ αὐτῶν οὐδεὶς ἂν λειφθεῖη.

Λεξιλόγιο

ἀπορία =δυσκολία, αδιέξοδος, **πάντῃ** =παντού, **μύρια** =δέκα χιλιάδες, **στάδιο** =μονάδα μήκους, **διεῖργω** =εμποδίζω.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. **ἔχοντες, προυδεδώκεσαν, συνειλημμένοι ἦσαν, ἀπωλώλεσαν**
παρέξιν: Να μεταφερθούν οι ρηματικοί τύποι στον αόριστο. Ὅπου υπάρχουν δευτερογενεῖς τύποι να γραφούν. (Μονάδες 7)
- β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
πολλῇ: συγκριτικός βαθμός
ἰππέα: δοτική πληθυντικού
μείον: θετικός βαθμός (Μονάδες 3)

3. α. Να βρείτε και να γράψετε τους λανθάνοντες υποθετικούς λόγους του κειμένου, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να τους τρέψετε σε κανονικούς.

(Μονάδες 6)

- β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:
ήττηθέντων, ἐπὶ ταῖς θύραις, κύκλω, παρέξιν.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ὀνειδιζόντων γὰρ τῷ Θαλῆ διὰ τὴν πενίαν ὡς ἀνωφελοῦς τῆς φιλοσοφίας

οὔσης, κατανοήσαντά φασιν αὐτὸν ἐλαιῶν φορὰν ἐσομένην ἐκ τῆς

ἀστρολογίας, ἔτι χειμῶνος ὄντος εὐπορήσαντα χρημάτων ὀλίγων ἀρραβῶνας

διαδοῦναι τῶν ἐλαιουργίων τῶν τ' ἐν Μιλήτῳ καὶ Χίῳ πάντων, ὀκίγου

μισθωσάμενον ἅτ' οὐθενὸς ἐπιβάλλοντος: ἐπειδὴ δ' ὁ καιρὸς ἤκε, πολλῶν

ζητουμένων ἅμα καὶ ἐξαίφνης, ἐκμισθοῦντα ὄν τρόπον ἠβούλετο, πολλὰ

χρήματα συλλέξαντα ἐπιδείξει ὅτι ῥαδίον ἐστὶ πλουτεῖν τοῖς φιλοσόφοις, ἂν

βούλωνται, ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐστὶ περὶ ὃ σπουδάζουσιν.

ιδιαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ὀνειδιζόντων γὰρ τῷ Θαλῆ διὰ τὴν πενίαν ὡς ἀνωφελοῦς τῆς φιλοσοφίας

οὔσης, κατανοήσαντά φασιν αὐτὸν ἐλαιῶν φορὰν ἐσομένην ἐκ τῆς

ἀστρολογίας, ἔτι χειμῶνος ὄντος εὐπορήσαντα χρημάτων ὀλίγων ἀρραβῶνας

διαδοῦναι τῶν ἐλαιουργίων τῶν τ' ἐν Μιλήτῳ καὶ Χίῳ πάντων, ὀλίγου

μισθωσάμενον ἄτ' οὐθενὸς ἐπιβάλλοντος. ἐπειδὴ δ' ὁ καιρὸς ἤκε, πολλῶν

ζητουμένων ἅμα καὶ ἐξαίφνης, ἐκμισθοῦντα ὄν τρόπον ἠβούλετο, πολλὰ

χρήματα συλλέξαντα ἐπιδείξει ὅτι ῥάδιόν ἐστι πλουτεῖν τοῖς φιλοσόφοις, ἂν

βούλωνται, ἀλλ' οὐ τοῦτ' ἐστὶ περὶ ὃ σπουδάζουσιν.

Λεξιλόγιο

ὄνειδιζόντων [<ὄνειδίζω =κατηγορῶ, μέμφομαι], **εὐπορήσαντα** [<εὐπορέω = (εδώ) προμηθεύομαι], **ἀρραβῶνας** [<ὁ ἀρραβῶν =χρηματική προκαταβολή, καπάρο], **ἐπιβάλλοντος** [<ἐπι+βάλλω = (εδώ) αυξάνω, πλειοδοτώ].

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

φασιν: β' εν. προστακτικής του ίδιου χρόνου

διαδοῦναι: γ' εν. ευκτικής του ίδιου χρόνου

ἐπιβάλλοντος: να μεταφερθεί στον αόριστο και παρακείμενο

ἐπιδείξει: να μεταφερθεί στον ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής

(Μονάδες 6)

β. **τῷ Θαλῆ:** γενική του ίδιου χρόνου

χειμῶνος: δοτική πληθυντικού

ὀλίγου: συγκριτικός βαθμός του επιθέτου

πολλῶν: συγκριτικός βαθμός του επιθέτου

(Μονάδες 4)

3. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων:

ἐπιβάλλοντος, ὄντος, ἅμα, τοῖς φιλοσόφοις

(Μονάδες 4)

β. Να αναγνωρίσετε και να τρέψετε τις ακόλουθες μετοχές στις αντίστοιχες δευτ. προτάσεις: **ζητουμένων, έσομένην, μισθωσάμενον**

(Μονάδες 6)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν ὅτι τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς καὶ τοὺς θεοὺς πεποίηκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν ἐκείνων γνώμην εἰδώς, ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. Οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους ὡς, ἦν αὐτοῖς πλησιάζουσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἴσονται καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται.

Κείμενο

Οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερόν ὅτι τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφώς καὶ τοὺς θεοὺς πεποίηκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν ἐκείνων γνώμην εἰδώς, ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμενος ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν. Οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους ὡς, ἦν αὐτοῖς πλησιάζωσιν, ἅ τε πρακτέον ἐστὶν εἴσονται καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται.

Λεξιλόγιο

φρόνησις = πρόγνωση, **ἔστιν ὅτε** = κάποτε, κάπου-κάπου, **πλησιάζω** = (συναναστρέφομαι) μαθητεύω.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

οἶμαι: β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα

ἀπέχομεν: β' ενικό προστακτικής β' μέσου αορίστου

ἐνδείξασθαι: γ' πληθυντικό πρόσωπο παρατατικού ενεργητικής φωνής

πείθειν: απαρέμφατο παρακειμένου μέσης φωνής

βουλευομένους: ονομαστική πληθυντικού θηλ. γένους μετοχής παθητικού αορίστου

(Μονάδες 5)

β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

ἅπασιν: γενική ενικού θηλυκού γένους του επιθέτου

μεγίστην: συγκριτικός βαθμός επιθέτου αρσενικού γένους στην πτώση που βρίσκεται

ἡμῖν: δοτική ενικού γ' πρόσωπο

εὐδαίμονες: κλητική ενικού ουδέτερου γένους του επιθέτου

ἔν: δοτική ενικού αρσενικού γένους

(Μονάδες 5)

3. α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις:
φύσεώς, ἐπὶ σοφία, τῶν ἀδυνάτων, τῆς φρονήσεως

(Μονάδες 4)

β. «**ἦν αὐτοῖς πλησιάζωσιν...εἴσονται καὶ διὰ ταύτης τῆς ἐπιστήμης εὐδαιμονες γενήσονται**»: Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου.

(Μονάδες 2)

γ. «**ὥστε πειρῶνται πείθιν τοὺς νεωτέρους ὡς εἴσονται**»: Να αναγνωρίσετε το είδος και τον συντακτικό ρόλο των παραπάνω προτάσεων.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραματα.gr

Κείμενο

Ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Εὖ δ' ἴστε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τὰ μὲν τῶν δημοκρατουμένων σώματα καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σώζουσι, τὰ δὲ τῶν τυράννων καὶ ὀλιγαρχικῶν ἀπιστία καὶ ἡ μετὰ τῶν ὄπλων φρουρά· φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας, ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας· ἐντεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομησθεὶς καὶ μὴ καταλύησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων καὶ ἀσελγῶς βιούντων.

Κείμενο

Ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχία τοῖς τρόποις τῶν ἐφεσθηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Εὖ δ' ἴστε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τὰ μὲν τῶν δημοκρατουμένων σώματα καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σώζουσι, τὰ δὲ τῶν τυράννων καὶ ὀλιγαρχικῶν ἀπιστία καὶ ἡ μετὰ τῶν ὄπλων φρουρά. Φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας, ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας· ἐντεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομησθεὶς καὶ μὴ καταλύησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων καὶ ἀσελγῶς βιούντων.

Λεξιλόγιο

τῶν ἐφεσθηκότων [**ἐπι**+**ἵσταμαι** =των κυβερνόντων, των αρχόντων], **τὰ σώματα** =οι ζωές, **ἀπιστία** =δυσπιστία καχυποψία, **ἐν χειρῶν νόμῳ** =με τον νόμο της βίας.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. **α.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

τῶν ἐφεσθηκότων: να μεταφερθεί στον ενεστώτα και β' αορ.

ἔχουσι: β' ενικό ευκτικής και προστακτικής β' αορ.

λέγοντας: να μεταφερθεί στον παρακείμενο

βιούντων: απρμφ. μέλλοντα

(Μονάδες 6)

β. χειρῶν, βιούντων: Να κλιθούν τα πτωτικά στη δοτική και αιτιατική του αριθμού που βρίσκονται.

(Μονάδες 4)

3. **α. σφζουσι, μη καταλύθηθε:** Να γραφούν οι προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα, να αναγνωρίσετε το είδος τους και την εκφορά τους.

(Μονάδες 5)

β. Να προσδιορίστε τη συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων του κειμένου:
τυραννίς, τοῖς ὀλιγαρχικοῖς, ἢ μετὰ τῶν ὄπλων, εἶναι, βεβιωκότας

(Μονάδες 5)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ἐπεὶ δὲ ἀπορία ἦν, ἐλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ οὐκ ἐδύνατο καθεύδειν·

μικρὸν δ' ὕπνου λαχὼν εἶδεν ὄναρ. ἔδοξεν αὐτῷ βροντῆς γενομένης σκηπτὸς

πεσεῖν εἰς τὴν πατρῶαν οἰκίαν, καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσα. Περίφοβος δ'

εὐθύς ἀνηγέρθη, καὶ τὸ ὄναρ τῇ μὲν ἔκρινεν ἀγαθόν, ὅτι ἐν πόνοις ὄν καὶ

κινδύνοις φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε· τῇ δὲ καὶ ἐφοβεῖτο, ὅτι ἀπὸ Διὸς μὲν

βασιλέως τὸ ὄναρ ἐδόκει αὐτῷ εἶναι, κύκλω δὲ ἐδόκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ, μὴ

οὐ δύναίτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλείας, ἀλλ' εἴργοιτο πάντοθεν ὑπὸ

τινῶν ἀποριῶν.

ιδιαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ἐπεὶ δὲ ἀπορία ἦν, ἔλυπεῖτο μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ οὐκ ἐδύνατο καθεῦδεν· μικρὸν δ' ὕπνου λαχὼν εἶδεν ὄναρ. ἔδοξεν αὐτῷ βροντῆς γενομένης σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρῶαν οἰκίαν, καὶ ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσα. Περίφοβος δ' εὐθύς ἀνηγέρθη, καὶ τὸ ὄναρ τῇ μὲν ἔκρινεν ἀγαθόν, ὅτι ἐν πόνοις ὦν καὶ κινδύνοις φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε· τῇ δὲ καὶ ἐφοβεῖτο, ὅτι ἀπὸ Διὸς μὲν βασιλέως τὸ ὄναρ ἐδόκει αὐτῷ εἶναι, κύκλω δὲ ἐδόκει λάμπεσθαι τὸ πῦρ, μὴ οὐ δύναίτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλείας, ἀλλ' εἴργοιτο πάντοθεν ὑπὸ τινῶν ἀποριῶν.

Λεξιλόγιο

ὄναρ =όνειρο, **σκηπτὸς** =κεραυνός, **εἴργω** =εμποδίζω.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. λαχὼν, πεσεῖν:** Να αντικατασταθούν χρονικά οι ρηματικοί τύποι. (Μονάδες 6)
 - β.** Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - φῶς:** δοτική ενικού
 - μέγα:** δοτική πληθυντικού θηλυκού γένους συγκριτικού βαθμού
 - (ὑπὸ) τινῶν:** ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους
 - βασιλέως:** κλητική ενικού
 Προσοχή: όπου υπάρχουν δύο τύποι να γραφούν στις απαντήσεις. (Μονάδες 4)
3. **α. «ὅτι ἐν πόνοις ὦν καὶ κινδύνοις φῶς μέγα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε», «μὴ οὐ δύναίτο ἐκ τῆς χώρας ἐξελθεῖν τῆς βασιλείας»:** Να αναγνωρίσετε το είδος

των προτάσεων και να το δικαιολογήσετε, να βρείτε και να δικαιολογήσετε την εκφορά και τη συντακτική τους θέση.

(Μονάδες 6)

**β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου:
περίφοβος, σὺν τοῖς ἄλλοις, γενομένης, (ἔδοξεν) αὐτῷ.**

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραματα.gr

Κείμενο

Ἄλλων τε πολλῶν καὶ καλῶν ἔργων ἔνεκα, ὧ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνήσθαι, καὶ ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὖνοιαν τῆς Ἑλλάδος. ἐν μὲν γὰρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτρίως αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσε, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλοῦτου, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἀπάντων ἔνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δ' ἀκουσόμενοι· ἠγήσατο γὰρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἕλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας.

Λεξιλόγιο

συνήγειρε [σύν+ἀγείρω =συγκεντρῶναι, ὀργανώνω], **φιλοτιμίαν** =(εδώ) συναγωνισμός, **γνώμη** =(εδώ) πνεῦμα.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - ὀψόμενοι:** να μεταφερθεί στον ενεστώτα και β' αόριστο
 - συνέλθωμεν:** να μεταφερθεί στον παρατατικό και παρακείμενο
 - συνήγειρε:** να μεταφερθεί στο μέλλοντα
 - ἔπαυσε:** β' εν. πρόσ. υπερσυντέλικου μέσης φωνής (Μονάδες 6)
- β. **Τῷ καλλίστῳ:** συγκριτικός βαθμός του επιθέτου
ἀπάντων: δοτική πληθ. του θηλυκού γένους
Ἡρακλέους: κλητική του ίδιου αριθμού
ἀλλήλους: ίδια πτώση ουδετέρου γένους (Μονάδες 4)
3. α. **συνήγειρε, ἔπαυσε, συνέλθωμεν:** Να βρείτε τις προτάσεις στις οποίες ἀνήκουν τα ρήματα, να αναγνωρίσετε το εἶδος τους και να προσδιορίσετε την ἐκφορά τους. (Μονάδες 6)

β. πρώτος, τῆς Ἑλλάδος (στην ίδια πρόταση), **γενήσεσθαι, ἔνεκα ἔργων**: Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Προσδεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Ζακύνθου τῶν Ἀπτικῶν νεῶν βοήθειαν ἐν
νῶ εἶχον, ἦν ἄρα μὴ πρότερον ἔλωσι, καὶ τοὺς ἔσπλους τοῦ λιμένος ἐμφάρξαι,
ὅπως μὴ ἦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς αὐτόν. Ἡ γὰρ νῆσος ἡ Σφακτηρία
καλουμένη τὸν τε λιμένα παρατείνουσα καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη ἔχυρον ποιεῖ καὶ
τοὺς ἔσπλους στενοὺς, τῇ μὲν δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τεῖχος τῶν
Ἀθηναίων καὶ τὴν Πύλον, τῇ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἠπειρον ὀκτῶ ἢ ἐννέα·
ὕλῳδης τε καὶ ἀτριβῆς πᾶσα ὑπ' ἐρημίας ἦν καὶ μέγεθος περὶ πέντε καὶ δέκα
σταδίους μάλιστα. Τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπύροις βύζην
κλήσειν ἔμελλον· τὴν δὲ νῆσον ταύτην φοβούμενοι μὴ ἐξ αὐτῆς τὸν πόλεμον
σφίσι ποιῶνται, ὀπλίτας διεβίβασαν ἐς αὐτὴν καὶ παρὰ τὴν ἠπειρον ἄλλους
ἔταξαν.

Κείμενο

Προσδεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Ζακύνθου τῶν Ἀπτικῶν νεῶν βοήθειαν ἐν
 νῶ εἶχον, ἦν ἄρα μὴ πρότερον ἔλωσι, καὶ τοὺς ἔσπλους τοῦ λιμένος ἐμφάρξαι,
 ὅπως μὴ ἦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς αὐτόν. Ἡ γὰρ νῆσος ἡ Σφακτηρία
 καλουμένη τὸν τε λιμένα παρατείνουσα καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη ἔχυρον ποιεῖ καὶ
 τοὺς ἔσπλους στενοὺς, τῇ μὲν δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τεῖχος τῶν
 Ἀθηναίων καὶ τὴν Πύλον, τῇ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἠπειρον ὀκτώ ἢ ἐννέα·
 ὑλώδης τε καὶ ἀτριβῆς πᾶσα ὑπ' ἐρημίας ἦν καὶ μέγεθος περὶ πέντε καὶ δέκα
 σταδίους μάλιστα. Τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπῶροις βύζην
 κλήσειν ἔμελλον· τὴν δὲ νῆσον ταύτην φοβούμενοι μὴ ἐξ αὐτῆς τὸν πόλεμον
 σφίσι ποιῶνται, ὀπλίτας διεβίβασαν ἐς αὐτὴν καὶ παρὰ τὴν ἠπειρον ἄλλους
 ἔταξαν.

Λεξιλόγιο

τοὺς ἔσπλους = τις εισόδους, **ἐφορμίζομαι** = αγκυροβολῶ, **τῇ μὲν...τῇ δὲ** = ἀπὸ τῆς
 μίας...ἀπὸ τῆς ἄλλης, **ὑλώδης** δασωμένο, **ἀτριβῆς** = ἀπάτητο, **ἀντιπῶροις βύζην**
 = με τις πλώρες ἀντιπριστές

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. **ἔλωσι, ποιῶνται**: Να αντικατασταθοῦν εγκλητικά οι ρηματικοί τύποι. (Μονάδες 6)
 β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια ἀπὸ τις ἀκόλουθες λέξεις
 του κειμένου:
τῶν νεῶν: ἡ ἴδια πτώση στον ἄλλο ἀριθμὸ
τοὺς ἔσπλους: ονομαστική του ἴδιου ἀριθμοῦ

έγγυς: τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
πᾶσα: δοτική ενικού του ουδέτερου γένους

(Μονάδες 4)

3. **α. «Προσδεχόμενοι...ἐς αὐτόν»:** Να εντοπίσετε και να γράψετε τις δευτερεύουσες προτάσεις της περιόδου, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να βρείτε και να δικαιολογήσετε την εκφορά τους.

(Μονάδες 8)

β. τῶν νεῶν, κλήσειν: Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 2)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Μένων δὲ ὁ Θεπταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τε ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοῖη δίκην. Ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι ὧν ἐπιθυμοίη συντομωτάτην ᾤετο ὁδὸν εἶναι διὰ τοῦ ἐπιορκεῖν τε καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν, τὸ δ' ἀπλοῦν καὶ ἀληθὲς τὸ αὐτὸ τῷ ἡλιθίῳ εἶναι. Στέργων δὲ φανερός μὲν ἦν οὐδένα, ὅτῳ δὲ φραῖη φίλος εἶναι, τούτῳ ἔνδηλος ἐγίγνετο ἐπιβουλεύων. καὶ πολεμίου μὲν οὐθενὸς κατεγέλα, τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν αἰεὶ διελέγετο. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κτήμασιν οὐκ ἐπεβούλευε· χαλεπὸν γὰρ ᾤετο εἶναι τὰ τῶν φυλαπτομένων λαμβάνειν· τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος ᾤετο εἰδέναι ῥᾶστον ὄν ἀφύλακτα λαμβάνειν.

Λεξιλόγιο

κατεργάζομαι =κατορθώνω, **στέργω** =αγαπώ, **ῥᾶστον** [<ῥᾶδιον, ῥᾶον] =πανεύκολο

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

φραῖη: το ίδιο πρόσωπο υποτακτικής και προστακτικής

εἰδέναι: β' εν. πρ. οριστικής ενεστώτα και παρατατικού

διδοῖη: ίδιο πρόσωπο και αριθμό β' αορ. μέσης φωνής

λαμβάνοι: απρμφ. β' μέσου αορίστου

(Μονάδες 6)

β. πλείω: ονομαστική πληθ. αρσενικού (δύο τύποι)

τὸ ἀπλοῦν: τα ἄλλα γένη του επιθέτου στην ίδια πτώση

(Μονάδες 4)

3. **α. «ὄτῳ δὲ φαιή φίλος εἶναι», «ὅπως πλείω λαμβάνοι», «ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίῃ δίκην»:** Να προσδιορίσετε το εἶδος των δευτερ. προτάσεων και την εκφορά τους.

(Μονάδες 6)

β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις:

πιθυμῶν, πλείω, τοῖς δυναμένοις, ἐπὶ τὸ κατεργάζεσθαι.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραματα.ο.οι

Κείμενο

Ὁ δὲ Νικίας αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδοῦσαν τὴν τε τῶν
πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας
ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ
καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καὶ, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἢ σφᾶς
μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελοῦσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν.
Φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ
μνήμης ἐλλιπεῖς γιγνόμενοι ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα
ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν, νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ
γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους
βουλεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας.

Κείμενο

Ὁ δὲ Νικίας αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὀρών καθ' ἡμέραν ἐπιδιδοῦσαν τὴν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καί, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελοῦσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. Φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ μνήμης ἔλλιπείς γιγνόμενοι ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν, νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλευσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας.

Λεξιλόγιο

ἐπιδίδωμι =αυξάνομαι, **ἀπορία** =αδυναμία.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. **ἀπαγγέλλωσιν, ἐπιδιδοῦσαν, ἀποστελοῦσιν, φοβούμενος, λέγειν, γιγνομένων:** Να μεταφερθούν οι ρηματικοί τύποι στον αόριστο. (Μονάδες 6)
β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
τὴν ἰσχύν: δοτική του ίδιου αριθμού
σφᾶς: ίδιος τύπος β' προσώπου
μάλιστα: συγκριτικός βαθμός του επιρρήματος
ὀλίγους: συγκριτικός βαθμός (δύο τύποι) (Μονάδες 4)

3. α. «**νομιζων...εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν...οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν**»: Να χαρακτηρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου και να τον τρέψετε σε ευθύ.

(Μονάδες 3)

- β. «**ἀπαγγέλλωσιν**»: να γράψετε ολόκληρη την πρόταση στην οποία ανήκει το ρήμα, να αναγνωρίσετε το είδος της και να βρείτε τη συντακτική της θέση.

(Μονάδες 3)

- γ. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου:
ἀγγέλων, περὶ τῆς ἀληθείας, νομιζων, μνήμης.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἱ δ' ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου στρατιῶται ὄντες, ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπό

τε τῆς ὥρας ἐτρέφοντο καὶ ἐργαζόμενοι μισθοῦ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ

χειμῶν ἐγένετο καὶ τροφήν οὐκ εἶχον γυμνοὶ τε ἦσαν καὶ ἀνυπόδητοι

συνίσταντο ἀλλήλοις καὶ συνετίθεντο ὡς τῇ Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ ταῦτα

ἀρέσκοι κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν ὅποσοι εἶησαν.

Πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἐτεόνικος, ἀπόρως μὲν εἶχε τί χρωῖτο τῷ

πράγματι διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμηφόρων· τὸ τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς

ἐπιχειρῆσαι σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὄπλα ὀρμήσῃ καὶ τὴν πόλιν

κατασχόντες καὶ πολέμιοι γενόμενοι ἀπολέσῃσι πάντα τὰ πράγματα, ἂν

κρατήσῃσι, τὸ τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους συμμάχους πολλοὺς δεινὸν

ἐφαίνετο εἶναι, μὴ τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαβολὴν σχοῖεν καὶ οἱ

στρατιῶται δύσνοι πρὸς τὰ πράγματα ᾧσιν.

Λεξιλόγιο

ἀπὸ τῆς ὥρας = ἀπὸ εποχιακούς καρπούς, **συνίσταντο** [<συνίσταμαι =συγκεντρώνομαι, μαζεύομαι], **συνετίθεντο** [<συντίθεμαι =συμφωνώ] **ἐπιχειρῶ** =επιτίθεμαι, **ἀπόλλυμι** =καταστρέφω, **διαβολή** =έχθρα, **δύσνοι** =απρόθυμοι [<ὀ δύσνοος]

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

συνίσταντο: να μεταφερθεί στον β' αόριστο και παρακείμενο

συνετίθεντο: να μεταφερθεί στον αόριστο

μάθοιεν: απρμφ. μέλλοντα

ἀπολλύναι: να μεταφερθεί στη μέση φωνή

πυθόμενος: β' εν. οριστ. μέλλοντα

(Μονάδες 6)

β. **χειμών:** δοτική πληθ.

τινά: αιτιατική πληθ. ουδετέρου γένους (δύο τύποι)

(οί) δύσνοι: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

οἷς: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

(Μονάδες 4)

3. α. «μή τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας διαβολὴν σχοίεν», «ὅσοι εἶησαν», «ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν»: Να προσδιορίσετε το αἶδος καὶ την εκφορά των προτάσεων.

(Μονάδες 6)

β. Να προσδιορίσετε συντακτικά τις λέξεις:

ὡς ἐπιθησόμενοι, τῷ πράγματι, τὸ ἐπιχειρήσει, δύσνοι

(Μονάδες 4)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται ; Ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερά αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὄραῖν. Νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἦκει τὰ πράγματα σισχύνης ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τρίς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος· κακούργου μὲν γὰρ ἐστὶ κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίσις.

Κείμενο

Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται ; Ὄταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγούμενων καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερά αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὄραν. Νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἤκει τὰ πράγματα αἰσχύνῃς ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τρίς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἄπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος· κακούργου μὲν γὰρ ἐστὶ κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίσις.

Λεξιλόγιο

οἴκαδε =στην πατρίδα, **ὁ ἀνδραποδιστής** =δουλέμπορος, σωματέμπορος.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. ὄραν, αἰροῦνται, τολμᾷ:** Να γραφοῦν τα ἀπαρέμφατα τῶν ρ. τύπων στον ἀόριστο τῆς φωνῆς που βρίσκονται.
ἀποθανεῖν: Να ἀντισταθεῖ χρονικά. (Μονάδες (3+3) 6)
- β. ὑμεῖς, οὐδεὶς:** Να γράψετε τὴ γενική καὶ δοτική τῶν ἀντωνυμιῶν στον ἀντίθετο ἀριθμὸ ἀπὸ αὐτὸν που βρίσκονται. (Μονάδες 4)
3. **α.** Να γράψετε τὶς δευτερεύουσες συμπερασματικὲς προτάσεις τοῦ κειμένου, νὰ ἀναγνωρίσετε καὶ νὰ δικαιολογήσετε τὴν ἐκφορά τους. (Μονάδες 6)
- β. τοῦ προσήκοντος, δικαστὰς, αἰσχύνῃς, ἀγωνίσασθαι:** Να ἀναγνωριστοῦν συντακτικὰ οἱ λέξεις τοῦ κειμένου. (Μονάδες 4)

Κείμενο

Οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσιν, ὥστε μηδένα διαγνῶναι δύνασθαι τοὺς κάκιστα πράττοντας αὐτῶν· οὐδεμία γάρ ἐστιν τῶν πόλεων ἀκέραιος, οὐδ' ἦτις οὐχ ὀμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας, ὥστε τετμηῆσθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀνεστράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς νόμους, μεθ' ὧν οἰκοῦντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν. Οὕτω δ' ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν· ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν ὁμοιοῦσας καὶ τῆς παρ' ἀλλήλων εὐπορίας εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν ἐληλύθασιν, ὡσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας ἥδιον ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερά αὐτῶν ἐκβάλοιεν ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν.

Λεξιλόγιο

ὠμαλισμένοι [**ὠμαλίζω** = εξισώνω], **διαγνῶναι** [<διαγιγνώσκω = διακρίνω], **κακῶς πράττω** = δυστυχῶς, **ἀκέραιος** = ἀθικτη, **ὀμόρους** = γείτονας, **κακῶς ποιῶ** = βλάπτω, **τετμηῆσθαι τὰς χώρας** [<τέμνω χώραν = ερημώνω, καταστρέφω], **ἀνεστράφθαι** [<ἀναστρέφω = ανατρέπω], **ἀμιξία** = ἔλλειψη επικοινωνίας, **ἐπαρκέσειαν** [<ἐπαρκῶ = βοηθῶ].

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. **ἐκβάλοιεν, διαγνῶναι, πράττοντας**: Να μεταφερθούν οι ρηματικοί τύποι στον μέλλοντα και τον παρακείμενο.

(Μονάδες 6)

β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

ἦτις: δοτική πληθυντικού του αρσενικού γένους

ἦδιον: τα παραθετικά του επιρρήματος

σφᾶς αὐτούς: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

(Μονάδες 4)

3. **α. καταλεύσθαι, ἐκβάλοιεν, δεδίασιν:** Να γραφούν οι προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα και να δηλωθεί ο τρόπος εκφοράς τους.

(Μονάδες 6)

β. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παρακάτω λέξεων του κειμένου:

ταῖς συμφοραῖς, τοὺς νόμους, τοὺς πολεμίους, τῶν πόλεων.

(Μονάδες 4)

ιδιαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι, εἰ ἐξέσται ὅτι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος νόμους κείσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγούς αἰρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δεξιὰν καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὀπίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἰππεύσιν ἀναφανῆ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμούντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεισονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.

Κείμενο

Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ ὅτι, εἰ ἐξέσται ὅτι ἂν τις βούληται ποιεῖν, οὐδὲν ὄφελος νόμους κείσθαι ἢ ὑμᾶς συλλέγεσθαι ἢ στρατηγούς αἰρεῖσθαι. θαυμάζω δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἴ τις ἀξιοῖ, ἐὰν μὲν τις προσιόντων τῶν πολεμίων τῆς πρώτης τάξεως τεταγμένος τῆς δευτέρας γένηται, τούτου μὲν δεξιὰν καταψηφίζεσθαι, ἐὰν δέ τις ἐν τοῖς ὀπίταις τεταγμένος ἐν τοῖς ἰππεύσιν ἀναφανῆ, τούτῳ συγγνώμην ἔχειν. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἡγοῦμαι δικάζειν ὑμᾶς οὐ μόνον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ἀκοσμοῦντων σωφρονεστέρους ποιῆτε. Ἐὰν μὲν τοίνυν τοὺς ἀγνώτας κολάζητε, οὐδεὶς ἔσται τῶν ἄλλων βελτίων· οὐδεὶς γὰρ εἴσεται τὰ ὑφ' ὑμῶν καταψηφισθέντα· ἐὰν δὲ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ἐξαμαρτανόντων τιμωρῆσθε, πάντες πεύσονται, ὥστε τούτῳ παραδείγματι χρώμενοι βελτίους ἔσονται οἱ πολῖται.

Λεξιλόγιο

ἐξέσται =θα εἶναι δυνατό, **οἱ ἀκοσμοῦντες** =οἱ παραβάτες, **ἀγνώτας** =τους αφανείς.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. **αἰρεῖσθαι, πεύσονται, ἀναφανῆ**: Να γραφούν τα απαρέμφατα του αορίστου των παραπάνω ρηματικών τύπων στη φωνή που βρίσκονται.

(Μονάδες 3)

β. **προσιόντων**: Να αντικατασταθεῖ χρονικά ο ρημ. τύπος.

3. α. «ὅτι ἂν τις βούληται», «ἀλλ' ἵνα...ποιῆτε», «Ἐὰν μὲν τοίνυν...
βελτίων»: Να βρεθεί το είδος και η εκφορά των προτάσεων. (Μονάδες 4)

β. παραδείγματι, τῶν ἄλλων, προσιόντων, ὑφ' ὑμῶν: Να χαρακτηρίσετε
συντακτικά τις λέξεις του κειμένου. (Μονάδες 6)

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Καὶ οὕτω πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ ὑμῶν κεκινδυνευκῶς καὶ τοσαῦτα ἀγαθὰ

εἰργασμένος τὴν πόλιν, νυνὶ δέομαι οὐ δωρεὰν ὥσπερ ἕτεροι ἀντὶ τούτων

παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλὰ μὴ στερηθῆναι τῶν ἐμαυτοῦ, ἡγούμενος καὶ ὑμῖν

αἰσχρὸν εἶναι παρὰ τε ἐκόντος ἐμοῦ καὶ παρ' ἄκοντος λαμβάνειν. Καὶ οὐ

τοσοῦτόν μοι μέλει εἴ με δεῖ τὰ ὄντα ἀπολέσαι· ἀλλ' οὐκ ἂν δεξαίμην

ὑβρισθῆναι, οὐδὲ παραστῆναι τοῖς διαδουμένοις τὰς λητουργίας ἐμοὶ μὲν

ἀχάριστα εἶναι τὰ εἰς ὑμᾶς ἀνηλωμένα, ἐκείνους δὲ δοκεῖν ὀρθῶς

βεβουλεῦσθαι ὅτι ὑμῖν οὐδὲν προεῖνται τῶν σφετέρων αὐτῶν. Ἐὰν οὖν ἐμοὶ

πεισθῆτε, τὰ τε δίκαια ψηφιεῖσθε καὶ τὰ λυσιτελοῦντα ὑμῖν αὐτοῖς αἰρήσεσθε.

Λεξιλόγιο

παραστῆναι [**παρίσταμαι** = (εδώ) περνάει ἀπὸ το μυαλό], **τοῖς διαδουμένοις** [**διά+δύομαι** = αποφεύγω], **τὰς λητουργίας** [**αττικός** τύπος του ἢ λειτουργία = δημόσια υπηρεσία], **προεῖνται** [**προῖμαι** = παραχωρῶ, ξοδεύω], **τὰ λυσιτελοῦντα** [**λυσιτελέω-ᾶ**] = τὰ κέρδη, οἱ ωφέλειες.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε τὸ κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τοὺς ζητούμενους τύπους για κάθε μια ἀπὸ τις ἀκόλουθες λέξεις τοῦ κειμένου:

λαβεῖν: να μεταφερθεῖ στον μέλλοντα της ἴδιας φωνῆς

ἀπολέσαι: β' πληθ. ευκτικής του ἴδιου χρόνου και φωνῆς

παραστῆναι: α' πληθ. υποτακτικής ενεστώτα της ἴδιας φωνῆς

αἰρήσεσθε: β' εν. προστακτικής, β' αορ. της ἴδιας φωνῆς

πεισθῆτε: β' εν. οριστ. παθ. μέλλοντα

(Μονάδες 5)

β. Να γράψετε τοὺς ζητούμενους τύπους για κάθε μια ἀπὸ τις ἀκόλουθες λέξεις τοῦ κειμένου:

ὑμῖν: ἡ ἴδια πτώση ενικού και πληθ. του γ' προσώπου

τὰ λυσιτελοῦντα: δοτική του άλλου αριθμού
πολλούς: συγκριτικός και υπερθετικός βαθμός του επιρρήματος

(Μονάδες 5)

3. **α. βεβουλεῦσθαι, τῶν σφετέρων, τὴν πόλιν, παραστήναι, ὑπὲρ ὑμῶν:** Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

- β.** Να βρείτε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου και να αναγνωρίσετε το είδος τους.

(Μονάδες 5)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Λέγει δ' ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελγῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβερῶς ὀνομάσειε, μέλλων ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ' οὐκ, ἐὰν πάνυ πραόνως μηδὲ ψεύδῃται, ταῦτα ποιήσων. ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς οἶμαι δεῖν διαγιγνώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. Οὐ γὰρ τοὺς πενομένους καὶ λίαν ἀπόρως διακείμενους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς πολλῶ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πιστεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥώμασι· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ νέαις ταῖς διανοίαις χρωμένους.

Κείμενο

Λέγει δ' ὡς ὑβριστής εἰμι καὶ βίαιος καὶ λίαν ἀσελγῶς διακείμενος, ὥσπερ εἰ φοβερῶς ὀνομάσειε, μέλλων ἀληθῆ λέγειν, ἀλλ' οὐκ, ἐὰν πάνυ πραόνως μηδὲ φεύδηται, ταῦτα ποιήσων. Ἐγὼ δ' ὑμᾶς, ὦ βουλή, σαφῶς οἶμαι δεῖν διαγιγνώσκειν οἷς τ' ἐγχωρεῖ τῶν ἀνθρώπων ὑβρισταῖς εἶναι καὶ οἷς οὐ προσήκει. Οὐ γὰρ τοὺς πενομένους καὶ λίαν ἀπόρως διακειμένους ὑβρίζειν εἰκός, ἀλλὰ τοὺς πολλῶ πλείω τῶν ἀναγκαίων κεκτημένους· οὐδὲ τοὺς ἀδυνάτους τοῖς σώμασιν ὄντας, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα πιστεύοντας ταῖς αὐτῶν ῥώμαις· οὐδὲ τοὺς ἤδη προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τοὺς ἔτι νέους καὶ νέαις ταῖς διανοίαις χρωμένους.

Λεξιλόγιο

ἀσελγῶς διακείμενος =αυθάδης, **πραόνως** =ηπιότερα, **ἐγχωρεῖ** =εἶναι δυνατό, **προβεβηκότας τῇ ἡλικίᾳ** =τοὺς περασμένης ηλικίας.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τοὺς χρησιμοποιούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - λέγειν:** β' ενικό προστακτικής β' αορίστου σύνθετο με την πρόθεση: προ
 - ποιήσων:** μετοχή ουδετέρου γένους, αιτιατική ενικού, ενεστώτα
 - οἶμαι:** γ' ενικό παρατατικού
 - διαγιγνώσκειν:** να μεταφέρετε τον ίδιο τύπο στον αόριστο
 - προβεβηκότας:** να μεταφέρετε τον ίδιο τύπο στον αόριστο (Μονάδες 5)
- β. **ἀληθῆ:** συγκριτικός και υπερθετικός βαθμός του επιθέτου
- οἷς:** γενική και δοτική θηλυκού στον ίδιο βαθμό
- νέους:** συγκριτικός βαθμός (Μονάδες 5)

3. α. Να βρείτε τους υποθετικούς λόγους του κειμένου και να αναγνωρίσετε το είδος του καθενός.

(Μονάδες 6)

- β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
μέλλον, ύβρισταῖς, τοῖς σώμασιν, ταῖς διανοίαις.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οὔτοι μὲν οὖν, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν, ὑμεῖς δ' ἐμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Οὐ μὲντοι μὰ Δι', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασιν οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκῆ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀνόμασιν· πιστεῦω γὰρ δίκαια εἶναι ἃ λέγω, καὶ μηδεὶς ὑμῶν προσδοκῆσάτω ἄλλως· οὐδὲ γὰρ ἂν δήπου πρέποι, ὧ ἄνδρες, τῆδε τῆ ἡλικία ὥσπερ μισρακίῳ πλάττοντι λόγους εἰς ὑμᾶς εἰσιέναι. Καὶ μὲντοι καὶ πανυ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο ὑμῶν δέομαι καὶ παρίεμαι· ἐὰν διὰ τῶν αὐτῶν λόγων ἀκούητέ μου ἀπολογουμένου δι' ὧνπερ εἶωθα λέγειν καὶ ἐν ἀγορᾷ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν, ἵνα ὑμῶν πολλοὶ ἀκηκόασι, καὶ ἄλλοθι, μῆτε θαυμάζειν μῆτε θορυβεῖν τούτου ἔνεκα.

Λεξιλόγιο

κεκαλλιεπημένους [**καλλιεπέω** =μιλώ ωραία, με κομψότητα], **εἰκῆ** =χωρίς σχέδιο, αυθόρμητα, **τοῖς ἐπιτυχοῦσιν** (ὀνόμασιν) =με τυχαίες λέξεις, **πλάττοντι** [**πλάττ/σσω** =πλοθῶ], **εἶωθα** =συνηθίζω

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
εἰρήκασιν: απρμφ. μέσης φωνής του ίδιου χρόνου
εἰσιέναι: β' ενικό υποτακτικής και προστακτικής
ἀκούητέ: να μεταφερθεί στον αόριστο παθητικής φωνής
κεκοσμημένους: να μεταφερθεί στον ενεστώτα ενεργητικής και μέσης φωνής. (Μονάδες 6)
β. **τῶν τραπεζῶν**: ίδια πτώση του άλλου αριθμού
ἀληθές: συγκριτικός βαθμός του επιθέτου

ῶνπερ: δοτική πληθ. θηλ. γένους

έμοῦ: ίδια πτώση και αριθμός του γ' προσώπου

(Μονάδες 4)

3. α. «ἐὰν διὰ τῶν αὐτῶν λόγων...τούτου ἔνεκα»: Να βρείτε τις προτάσεις του αποσπάσματος, να αναγνωρίσετε το είδος και να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

(Μονάδες 6)

- β. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των λέξεων του κειμένου:
έμοῦ, τοῖς ἐπιτυχοῦσιν, λέγειν, εἰσιέναι

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν νέοι συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν ἀμφοτέροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγγωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν οὐκ ἔστιν οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας οὔτε ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίγνεσθαι τῶν ἀδικουμένων, ὥστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὕβρεως οὐ σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πείσαι βουλόμενος ὡς εἰμι τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμῳδεῖν βουλόμενος, ὥσπερ τι καλὸν ποιῶν.

Κείμενο

Οἱ μὲν γὰρ πλούσιοι τοῖς χρήμασιν ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους, οἱ δὲ πένητες ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας σωφρονεῖν ἀναγκάζονται· καὶ οἱ μὲν νέοι συγγνώμης ἀξιοῦνται τυγχάνειν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ἐξαμαρτάνουσιν ὁμοίως ἐπιτιμῶσιν ἀμφοτέροι· καὶ τοῖς μὲν ἰσχυροῖς ἐγγωρεῖ μηδὲν αὐτοῖς πάσχουσιν, οὓς ἂν βουληθῶσιν, ὑβρίζειν, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν οὐκ ἔστιν οὔτε ὑβριζομένοις ἀμύνεσθαι τοὺς ὑπάρξαντας οὔτε ὑβρίζειν βουλομένοις περιγίγνεσθαι τῶν ἀδικουμένων, ὥστε μοι δοκεῖ ὁ κατήγορος εἰπεῖν περὶ τῆς ἐμῆς ὕβρεως οὐ σπουδάζων, ἀλλὰ παίζων, οὐδ' ὑμᾶς πείσαι βουλόμενος ὡς εἰμι τοιοῦτος, ἀλλ' ἐμὲ κωμωδεῖν βουλόμενος, ὥσπερ τι καλὸν ποιῶν.

Λεξιλόγιο

ἐξωνοῦμαι =εξαγοράζω, **τοὺς ὑπάρξαντας** =εκείνους που ἀρχισαν πρώτοι, **οὐ σπουδάζων** =ὄχι σοβαρολογώντας.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)

2. α. Να μεταφέρετε στον αόριστο τους ακόλουθους ρηματικούς τύπους:
ἐξωνοῦνται (μέσος αορ.), **ἀξιοῦνται** (παθ. αορ.), **τυγχάνειν**,
ἐξαμαρτάνουσιν, **περιγίγνεσθαι** (β' αορ.). (Μονάδες 5)

β. **ἐμέ**: οσοτική πληθυντικού γ' προσώπου

οἱ πένητες: αιτιατική ενικού

τῶν πρεσβυτέρων: θετικός βαθμός του επιθέτου

μηδὲν: γενική ενικού θηλυκού γένους

ἀσθενέσιν: κλητική ενικού αρσενικού γένους

(Μονάδες 5)

3. α. Να βρείτε δύο λανθάνοντας υποθετικούς λόγους του κειμένου, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να τους τρέψετε σε κανονικούς.

(Μονάδες 6)

- β. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
τοῖς χρήμασιν, παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, τοῖς ἀσθενέσιν, ποιῶν.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Πρῶτον μὲν οὖν ὀρίσασθαι δεῖ τίνων ὀρεγόμενοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι
 τολμῶσί τινες ἀδικεῖν· ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον γνώσεσθε
 τὰς αἰτίας τὰς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἴτ' ἀληθεῖς εἰσιν εἴτε ψευδεῖς. Ἐγὼ μὲν
 οὖν ἡδονῆς ἢ κέρδους ἢ τιμῆς ἔνεκα φημι πάντας πάντα πράτταν· ἔξω γὰρ
 τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν ὀρῶ τοῖς ἀνθρώποις ἐγγιγνομένην. Εἰ δὲ ταῦθ'
 οὕτως ἔχει, λοιπὸν ἔστι σκέψασθαι τί τούτων ἂν ἡμῖν γίνοιτο διαφθεῖρουσι
 τοὺς νεωτέρους. Πότερ' ἂν ἡσθεῖμεν ὀρώντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς
 αὐτοὺς ὄντας καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτευομένοις; καὶ τίς οὕτως ἐστὶν
 ἀναίσθητος, ὅστις οὐκ ἂν ἀλήσειε τοιαυτῆς διαβολῆς περὶ αὐτὸν γιγνομένης;
 Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἂν θαυμασθεῖμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιούτους τοὺς
 συνόντας ἀποπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον καταφρονηθεῖμεν καὶ
 μισηθεῖμεν τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων.

Λεξιλόγιο

περιλάβωμεν [<περιλαμβάνω = παρουσιάζω, εκθέτω], **ἀλήσειε** [<ἀλγέω -ῶ
 = υποφέρω, θλίβομαι], **οἱ συνόντες** [<σύν+εἶμι] = οἱ μαθητές.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις:

τυχεῖν: ο μέλλοντας

γνώσεσθε: ο αόριστος

πυνθανόμενοι: να μεταφερθεί στο μέλλοντα και παρακείμενο

περιλάβωμεν: β' εν. προστακτικής του ίδιου χρόνου
σκέψασθαι: ο παρακείμενος

(Μονάδες 6)

β. ἄμεινον: ο θετικός βαθμός του επιρρήματος
τίς: δοτική πληθυντικού του ίδιου γένους
ψευδεῖς: γενική ενικού και δοτική πληθυντικού

(Μονάδες 4)

3. **α.** Να βρείτε τους λανθάνοντες υποθετικούς λόγους του κειμένου και να προσδιορίσετε το είδος τους.

(Μονάδες 8)

β. σκέψασθαι, τῶν ὄντων: Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παραπάνω λέξεων.

(Μονάδες 2)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Τῆς τε πόλεως ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ὧπερ ἅπαντες

ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν·

μηδὲ νομίσαι περὶ ἐνὸς μόνου, δουλείας ἀντ' ἐλευθερίας, ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ

καὶ ἀρχῆς στερήσεως καὶ κινδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε. Ἴης οὐδ'

έκστῆναι ἔτι ὑμῖν ἔστιν, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμοσύνη

ἀνδραγαθίζεται· ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἣν λαβεῖν μὲν ἄδικον

δοκεῖ εἶναι, ἀφεῖναι δὲ ἐπικίνδυνον. Τάχιστ' ἂν τε πόλιν οἱ τισιοῦτοι ἐτέρους τε

πέισαντες ἀπολέσειαν καὶ εἴ που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν· τὸ γὰρ

ἀπραγμον οὐ σώζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρχούσῃ

πόλει συμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύειν.

ιδιαιτεροαιμαθηματα.gr

Κείμενο

Τῆς τε πόλεως ὑμᾶς εἰκὸς τῶ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ὧπερ ἅπαντες ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόνους ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς διώκειν· μηδὲ νομίσαι περὶ ἐνὸς μόνου, δουλείας ἀντ' ἐλευθερίας, ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως καὶ κινδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε. Ἴης οὐδ' ἐκοτῆναι ἔτι ὑμῖν ἔστιν, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῶ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμοσύνη ἀνδραγαθίζεται· ὡς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἣν λαβεῖν μὲν ἄδικον δοκεῖ εἶναι, ἀφεῖναι δὲ ἐπικίνδυνον. Τάχιστ' ἂν τε πόλιν οἱ τισιοῦτοι ἐτέρους τε πείσαντες ἀπολέσειαν καὶ εἴ που ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν· τὸ γὰρ ἀπραγμον οὐ σώζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρχούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύειν.

Λεξιλόγιο

ἀπραγμον = η ησυχία, **ανδραγαθίζεται** = προτείνει για ανδραγάθημα.

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
 - φεύγειν:** β' ενικό ευκτικής μέλλοντα
 - νομίσαι:** να μεταφερθεί ο ρηματικός τύπος στον μέλλοντα
 - δεδιὼς:** να μεταφερθεί ο ρηματικός τύπος στον μέλλοντα και αόριστο
 - ἐκοτῆναι:** β' ενικό προστακτικής του ίδιου χρόνου και β' ενικό προστακτικής του ίδιου χρόνου στην άλλη φωνή

(Μονάδες 6)

β. «**ἀρχούση πόλει**»: Να γραφεί η συνεκφορά στην αιτιατική του ίδιου αριθμού και στις πλάγιες πτώσεις του άλλου.

(Μονάδες 4)

3. α. Να βρεθούν οι λανθάνοντες υποθετικοί λόγοι του κειμένου, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να τραπούν σε κανονικούς (αναπτυγμένους).

(Μονάδες 6)

- β. **αυτόνομοι, λαβεῖν, ἀρχῆς, ὧν**: Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Πολλήν μοι άπορίαν παρέχει ό άγων ούτοσί, ὧ άνδρες δικασταί, όταν

ένθυμηθῶ ότι, εάν έγώ μὲν μὴ νῦν εὔ εἶπω, οὐ μόνον έγώ αλλά και ό πατήρ

δόξει άδικος εἶναι και τῶν ὄντων άπάντων στερήσομαι. Άνάγκη οὔν, εἴ και μὴ

δεινός πρὸς ταῦτα πέφυκα, βοηθεῖν τῷ πατρὶ και έμαυτῷ οὔτως ὅπως ἂν

δύνωμαι. Τὴν μὲν οὔν παρασκευὴν και προθυμίαν τῶν έχθρῶν ὁράτε, και

οὐδέν δεῖ περι τούτων λέγειν· τὴν δ' έμὴν άπειρίαν πάντες ἴσασιν, ὅσοι έμέ

γιγνώσκουσιν. Αἰτήσομαι οὔν ὑμᾶς δίκαια και ράδια χαρίσασθαι, άνευ ὀργῆς

και ἡμῶν άκοῦσαι, ὡσπερ τῶν κατηγορῶν. Άνάγκη γάρ τὸν άπολογούμενον,

κἂν έξ ἴσου άκροᾶσθε, έλαττον έχειν. Οἱ μὲν γάρ εκ πολλοῦ χρόνου

έπιβουλεύοντες, αὐτοὶ άνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν έποιήσαντο,

ἡμεῖς δὲ άγωνιζόμεθα μετὰ θεούς και διαβολῆς και κινδύνου μεγίστου. Εἰκός

οὔν ὑμᾶς εὔνοϊαν πλείω έχειν τοῖς άπολογουμένοις.

Λεξιλόγιο

άπορία [$\langle \alpha + \pi \acute{o}r\omicron\varsigma \rangle$] =δυσκολία, αμηχανία, **τά ὄντα** =η περιουσία, **χαρίζομαι**
δίκαια και ράδια =κάνω μια δίκαιη και εύκολη χάρη, **ανάγκη έστί έλαττον έχειν**
 =είναι μοιραίο να βρίσκειται σε μειονεκτική θέση, **διαβολή** =συκοφαντία

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις:

παρέχει: α' πληθ. υποτακτικής β' αορίστου

πέφυκα: απαρέμφατο β' αορίστου

ἴσασιν: υποτακτική και προστακτική του ίδιου χρόνου
ὄρατε: απαρέμφατο β' μέσου και παθητικού αορίστου

(Μονάδες 6)

β. ὁ πατήρ: δοτική του άλλου αριθμού
εὗ: οι άλλοι βαθμοί του παραθετικού
οὔτοσί: το ουδέτερο της αντωνυμίας στην ίδια πτώση

(Μονάδες 4)

3. α. «**εἰ καὶ μὴ δεινὸς πρὸς ταῦτα πέφυκα**», «**ὅπως ἂν δύνωμαι**», «**κἂν ἐξ ἴσου ἀκροῶσθε**»: Να βρείτε το είδος των προτάσεων και να προσδιορίσετε τον τρόπο που εκφέρονται.

(Μονάδες 6)

β. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις λέξεις του κειμένου:
ῥάδια, ἀκούσαι, τῶν ὄντων, ἄνευ κινδύνων.

(Μονάδες 4)

Ιδιαιτερομαθηματο.gr

Κείμενο

Ἐπειδὴ δὲ ξυνῆλθον, λέγει ὁ Κλέαρχος τάδε. Ἐγώ, ὦ Τισσαφέρνη, οἶδα μὲν ἡμῖν ὄρκους γεγενημένους καὶ δεξιὰς δεδομένας μὴ ἀδικήσῃν ἀλλήλους· φυλαττόμενον δὲ σέ τε ὁρῶ ὡς πολεμίους ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὁρῶντες ταῦτα ἀντιφυλαττόμεθα. Ἐπεὶ δὲ σκοπῶν οὐ δύναμαι οὔτε σέ αἰσθέσθαι πειρώμενον ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν ἐγώ τε σαφῶς οἶδα ὅτι ἡμεῖς γε οὐδὲ ἐπινοοῦμεν τοιοῦτον οὐδέν, ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν, ὅπως εἰ δυναίμεθα ἐξέλοιμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν. Καὶ γὰρ οἶδα ἀνθρώπους ἤδη τοὺς μὲν ἐκ διαβολῆς τοὺς δὲ καὶ ἐξ ὑποψίας οἱ φοβηθέντες ἀλλήλους φθάσαι βουλομένοι πρὶν παθεῖν ἐποίησαν ἀνήκεστα κακὰ τοὺς οὔτε μέλλοντας οὔτ' αὖ βουλομένους τοιοῦτον οὐδέν.

Κείμενο

Ἐπειδὴ δὲ ξυνῆλθον, λέγει ὁ Κλέαρχος τάδε. Ἐγώ, ὦ Τισσαφέρνη, οἶδα μὲν ἡμῖν ὄρκους γεγενημένους καὶ δεξιὰς δεδομένας μὴ ἀδικήσειν ἀλλήλους· φυλαττόμενον δὲ σέ τε ὄρῳ ὡς πολεμίους ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὄρῳντες ταῦτα ἀντιφυλαττόμεθα. Ἐπεὶ δὲ σκοπῶν οὐ δύναμαι οὔτε σέ αἰσθέσθαι πειρώμενον ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν ἐγώ τε σαφῶς οἶδα ὅτι ἡμεῖς γε οὐδὲ ἐπινοοῦμεν τοιοῦτον οὐδέν, ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν, ὅπως εἰ δυναίμεθα ἐξέλοιμεν ἀλλήλων τὴν ἀπιστίαν. Καὶ γὰρ οἶδα ἀνθρώπους ἦδη τοὺς μὲν ἐκ διαβολῆς τοὺς δὲ καὶ ἐξ ὑποψίας οἱ φοβηθέντες ἀλλήλους φθάσαι βουλομένοι πρὶν παθεῖν ἐποίησαν ἀνήκεστα κακὰ τοὺς οὔτε μέλλοντας οὔτ' αὖ βουλομένους τοιοῦτον οὐδέν.

Λεξιλόγιο

ἀνήκεστα = ανεπανόρθωτα

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
δεδομένας: β' ενικό προστακτικής β' αορίστου
ὄρῳντες: απαρέμφατο παθητικού αορίστου (Μονάδες 2)
β. ἐξέλοιμεν: Να αντικατασταθεί χρονικά (Μονάδες 3)
γ. τάδε: Να μεταφέρετε την αντωνυμία στην ίδια πτώση και γένος στον άλλο αριθμό και να γράψετε την γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού αριθμού στα ἄλλα δύο γένη. (Μονάδες 5)
3. α. «ἔδοξέ μοι...τὴν ἀπιστίαν»: Να αναγνωρίσετε το εἶδος του υποθετικού λόγου, αιτιολογώντας την επιλογή σας, να βρείτε την εξάρτηση του και να τον τρέψετε σε ευθύ λόγο.

(Μονάδες 6)

β. «πρὶν παθεῖν»: Να αναγνωρίσετε το είδος, να βρείτε και να δικαιολογήσετε την εκφορά της πρότασης και τον συντακτικό της ρόλο.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτερομαθηματα.gr

Κείμενο

Κακῶν οὐ λήξειν τὰ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἡ τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ τὰς πολιτικὰς ἢ τὸ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἕκ τινός μοίρας θείας ὄντως φιλοσοφήσῃ. Ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην. Ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτη λεγόμενος αὖ βίος εὐδαίμων, Ἰταλιωτικῶν τε καὶ Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης, οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἤρεσεν, δὶς τε τῆς ἡμέρας ἐμπιμπλάμενον ζῆν καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ, καὶ ὅσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ.

Λεξιλόγιο

οὐδαμῶς (επιρρ.) =καθόλου, **οὐδαμῆ** (επιρρ.) =με κανέναν τρόπο, **ἐμπιμπλάμενον** [**έν+πίμπλαμαι** =γεμίζω, χορταίνω], **ἐπιτηδεύματα** =συνήθειες

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να γράψετε τους ἐπιτιμώμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:
ἔλθῃ: β' εν. προστ. ενθιστα
ἀφικόμην: απρμφ. μέλλοντα και παρακειμένου
ἐμπιμπλάμενον: β' εν. υποτακτικής και προστακτικής ίδιου χρόνου
ζῆν: γ' εν. ευκατικής του ίδιου χρόνου (Μονάδες 6)
β. ἀληθῶς: υπερθ. βαθμός του επιρρήματος
τινός: δότ. πληθυντικού του ίδιου γένους
με: γεν. πληθ. του β' προς. της αντωνυμίας
εὐδαίμων: κλητική του ίδιου αριθμού (Μονάδες 4)
3. α. Να βρείτε τις δ. χρονικές προτάσεις του κειμένου και να προσδιορίσετε την εσφορά τους. (Μονάδες 6)
β. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων του κειμένου:

πλήρης, τῆς ἡμέρας, τῶν φιλοσοφούντων, ἕκ μοίρας.

(Μονάδες 4)

Ιδαιτεραμαθηματα.gr

Κείμενο

Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρωτώμενοι ὅ,τι ἤκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνηντο, εἶπον δὲ ὅτι εἰ μὴ τι κωλύοι βούλοιντο εἰς ἄστυ πρὸς τοὺς σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας· ἄλλ' οἶδα μὲν, ἔφη, ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα τῶν φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται. περιμείνατε οὖν, ἔφη· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον μετ' ἐμοῦ ὄντες γνώσεσθε ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ θυσάμενος ἦγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στράτευμα.

idiaitepamathimata.gr

Κείμενο

Οἱ δὲ πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν προσκληθέντες καὶ ἐρωτώμενοι ὅ,τι ἤκοιεν, περὶ μὲν τῆς εἰρήνης οὐκέτι ἐμέμνηντο, εἶπον δὲ ὅτι εἰ μὴ τι κωλύοι βούλοιντο εἰς ἄστυ πρὸς τοὺς σφετέρους στρατιώτας παρελθεῖν. ὁ δ' ἐπιγελάσας ἄλλ' οἶδα μὲν, ἔφη, ὅτι οὐ τοὺς στρατιώτας ἰδεῖν βούλεσθε, ἀλλὰ τὸ εὐτύχημα τῶν φίλων ὑμῶν θεάσασθαι πόσον τι γεγένηται. περιμείνατε οὖν, ἔφη ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς αὐτὸς ἄξω, καὶ μᾶλλον μετ' ἐμοῦ ὄντες γνώσεσθε ποῖόν τι τὸ γεγενημένον ἐστί. καὶ οὐκ ἐφεύσατο, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ θυσάμενος ἦγε πρὸς τὴν πόλιν τὸ στράτευμα.

Λεξιλόγιο

εὐτύχημα =επιτυχία

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. παρελθεῖν, γεγενημένον:** Να αντικατασταθούν χρονικά. (Μονάδες 6)
- β. ἄστυ, προσκληθέντες:** Να γραφεί η γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού των πτωκῶν. (Μονάδες 4)
3. **α. τῶν φίλων, προσκληθέντες, ἰδεῖν, οὐκέτι:** Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις. (Μονάδες 4)
- β.** Να βρείτε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις του κειμένου και να αναγνωρίσετε το είδος και την εκφορά τους. (Μονάδες 6)

Κείμενο

Περὶ δὲ τῆς ἄλλης κατηγορίας δέομαι ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔάν τι παραλίπω καὶ μὴ μνησθῶ, ἐπερωτᾶν με καὶ δηλοῦν ὅ τι ἂν ποθῆτε μου ἀκοῦσαι, μηδὲν προκατεγνωκότας ὡς ἀδικῶ, ἀλλ' ἴση τῇ εὐνοίᾳ ἀκούοντας. Ἀπορῶ δ' ὀπόθεν χρῆ πρῶτον ἄρξασθαι, διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς κατηγορίας. Σκέψασθε δ' ἂν ὑμῖν εἰκός τι πρᾶγμα δόξω πάσχειν. Εἰμι μὲν γὰρ ὁ κινδυνεύων ἐγὼ νυνὶ περὶ τοῦ σώματος, τῆς δὲ κατηγορίας τὴν πλειστον πεποιήται Φιλοκράτους καὶ Φρύωνος καὶ τῶν ἄλλων συμπρέσβων, καὶ Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν Εὐβούλου πολιτευμάτων, ἐν ἀπασὶ δὲ τούτοις ἐγὼ τέταγμα. Μόνος δ' ἐν τῷ λόγῳ φαίνεται κηθεμῶν τῆς πόλεως Δημοσθένης, οἱ δ' ἄλλοι προδότες· διατετέλεκε γὰρ εἰς ἡμᾶς ὑβρίζων, καὶ λοιδορίας ψευδεῖς οὐκ ἐμοὶ μόνον λοιδορούμενος, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις.

Λεξιλόγιο

προκατεγνωκότας [προκαταγιγνώσκω =αποφασίζω ἀπὸ πριν], **περὶ τοῦ σώματος** =γὰρ τὴ ζωὴ του, **τὰ πολιτεύματα** =οἱ πολιτικές πράξεις, **τέταγμα** [**τάττω/σσομαι** =(ἐδῶ) ἀναμειγνύομαι], **λοιδορούμενος** [**λοιδορέω** -ῶ =κατηγορῶ, συκοφαντῶ], **διατετέλεκε** [**διατελῶ**+κατηγορηματικὴ μτχ =συνεχῶς+ρήμα].

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. α. Να μεταφερθούν οἱ ἀκόλουθοι ρηματικοὶ τύποι στον μέλλοντα καὶ τον ἄριστο:
πάσχειν, φαίνεται, προκατεγνωκότας. (Μονάδες 4)

β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου:

Ίση: συγκριτικός βαθμός του παραθετικού

πρώτον: συγκριτικός βαθμός του παραθετικού

συμπρέσβων: ίδια πτώση του άλλου αριθμού

ψευδεῖς: γενική του άλλου αριθμού

(Μονάδες 4)

3. **α.** Να βρεθούν οι πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις του κειμένου και να προσδιοριστεί η συντακτική τους θέση.

(Μονάδες 6)

β. Να προσδιοριστεί η συντακτική θέση των ακόλουθων λέξεων του κειμένου:

μηδέν, τῆς κατηγορίας, ὑβρίζων, κηδεμών.

(Μονάδες 4)

ΙδίατεΡαμαθηματα.gr

Κείμενο

Εἰς τοῦτο γάρ τινες ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασιν τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονειδίστον μὲν εἶναι, κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην εὐδόκιμον μὲν, ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ μάλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, κακῶς εἰδότες ὥς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν οὔθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτην δύναμιν ὅσην περ ἀρετὴ καὶ τὰ μέρη ταύτης. τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν.

ιδιαιτεροπρακτικατο.οστ

Κείμενο

Εἰς τοῦτο γάρ τινες ἀνοίας ἐηλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασιν τὴν μὲν ἀδικίαν ἐπονειδίστον μὲν εἶναι, κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην εὐδόκιμον μὲν, ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ μᾶλλον δυναμένην τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, κακῶς εἰδότες ὥς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν οὔθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτην δύναμιν ὅσῃν περ ἀρετῆ καὶ τὰ μέρη ταύτης. Τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας, ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν.

Λεξιλόγιο

ἀνοία =απερισκεψία, ανοησία, **εὐδόκιμος** =αξιοσέβαστος, εκτιμώμενος, **ἀλυσιτελής** =ανωφελής, ασύμφορος, **δόξα** =υπόληψη

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική. (Μονάδες 20)
2. **α. συμφέρουσαν, εἰδότες:** Να αντικατασταθούν χρονικά οι ρηματικοί τύποι. (Μονάδες 6)
β. τινες, ταύτης, ὧν, εὐδόκιμον: Να γραφεί η ίδια πτώση των παρακάτω πτωτικών στον άλλο αριθμό. (Μονάδες 4)
3. **α. «ὥς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν οὔθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτην δύναμιν»:** Να αναγνωρίσετε και, όπου είναι αναγκαίο, να αιτιολογήσετε το εἶδος, την εκφορά και τον συντακτικό ρόλο των προτάσεων του αποσπάσματος. (Μονάδες 6)
β. οἷς (ἔχομεν), ἀνοίας, συμφέρουσαν, τοὺς ἔχοντας: Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις του κειμένου. (Μονάδες 4)

Κείμενο

Εύρίσκω γὰρ ταύτην μόνην ἂν γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων

ἀποτροπὴν καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν, ἣν ἐθελήσωμεν ἐκείνην τὴν

δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν, ἣν Σόλων μὲν ὁ δημοτικώτατος γενόμενος

ἐνομοθέτησε, Κλεισθένης δ' ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον

καταγαγὼν πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. Ἦς οὐκ ἂν εὐροιμεν οὔτε

δημοτικώτεραν οὔτε τῇ πόλει μᾶλλον συμφέρουσαν. Τεκμήριον δὲ μέγιστον·

οἱ μὲν γὰρ ἐκείνη χρώμενοι, πολλὰ καὶ καλὰ διαπραξάμενοι καὶ παρὰ πᾶσιν

ἄνθρωποις εὐδοκίμησαντες, παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν

ἔλαβον, οἱ δὲ τῆς νῦν παρούσης ἐπιθυμήσαντες, ὑπὸ πάντων μισηθέντες καὶ

πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες, μικρὸν ἀπέλιπον τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις συμφοραῖς

περιπεσεῖν.

Λεξιλόγιο

καταγαγὼν [<κατά+ἄγω τινά =επαναφέρω ἀπὸ τὴν εξορία, επαναπατρίζω], **τὸν δῆμον** =τον λαὸν, τοὺς δημοκρατικούς πολίτες, **διαπραξάμενοι** [<διά+πράττομαι =κατορθῶ, πραγματοποιῶ], **εὐδοκίμησαντες** [<εὐδοκίμῶ -ῶ =αποκτῶ καλὴ φήμη], **ἀπέλιπον**=λίγο ἔλειψε να...

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε το κείμενο στη νέα ελληνική.

(Μονάδες 20)

2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για κάθε μια από τις λέξεις:

καταγαγὼν: να μεταφερθεῖ στον παρακείμενο

κατέστησεν: β' ενικό ευκτικής και προστακτικής ενεστώτα

περιπεσεῖν: να μεταφερθεῖ στο μέλλοντα και παρακείμενο

ἀπέλιπον: β' εν. προστακτικής του ίδιου χρόνου

(Μονάδες 6)

- β. τῶν παρόντων:** αιτιατική ενικού του ίδιου γένους
πᾶσιν: γενική πληθ. θηλυκού γένους
ἤς: δοτική ενικού και πληθυντικού του ίδιου γένους

(Μονάδες 4)

3. **α. ἐνομοθέτησε, οὐκ ἂν εὕροιμεν:** Να βρεθούν οι προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα και να προσδιορίσετε το είδος τους και την εκφορά τους.

(Μονάδες 5)

- β. τῇ πόλει, τοῦ μὴ περιπεσεῖν, ἂν γενομένην, ἤς, πάλιν:** Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των λέξεων του κειμένου.

(Μονάδες 5)

Ιδαιτεραματα.ορ